

Munkatársak és szerkesztők

SZUBOTICA
CMAJ JOVIN TRG 3Telefonok
Kiadóhivatal 6-38
Munkatársak 9-10, 9-51

NAPILÓ

Közvetítő és hirtelítő

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMunkatársak
Kiadóhivatal 6-38
Munkatársak 9-10, 9-51

XXX. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1929. FEBRUÁR 20.

SZERDA

51. SZÁM

Jótekonyság és kritika

A szuboticiai társadalom jószívűsége lehetővé teszi, hogy a nyomorgók száza, akikre mondhatatlan szenvedések zúdított a tél, pillanatnyi segítségben részesüljenek. Eddig hat és fél vagon fát, közel harminc métermázsá kenyert, azonkívül lisztet, szalonnát, húst, rizst, ruhanyomókat és több mint harmincezer dinár készpénzt osztott ki a nyomorenyhító bizottság és remény van rá, hogy a jótekonyság áldott bőséggel partakozó forrása nem fog elapadni a tél hátralevő részében sem.

A kritika természetesen ezt a humanitárius mozgalmat sem kíméli és különösen azok, akik kivonják magukat az adakozásból, öngazolásul nagy buzgósággal merülnek bele a segítség gyors tempójából folyó hibák taglalásába.

Az egyik kifogás az, hogy nem szabad készpénzt osztogatni, mert sokan vannak, akik a pénzt pálinkára költik. Nem lehet mondani, hogy ez a megállapítás minden alapot nélkülöz és a bizottság, az első napokban szerzett tapasztalatok okán, el is állott a pénzbeli segélyek tömeges kiosztásától. A szegények támogatása most már naturáliák alakjában történik és csak megkülönböztetett méltánylást érdemlő esetekben utálnak ki pénzt az akció megbízottai.

Egyesek azt is bírálat tárgyává teszik, hogy olyanok is igénybevételek a segélyt, akik nincsenek rászorulva. Azon a napon, amikor a Munkásegély helyiségekben hatszáz ember kapott pénzt és kenyeret, állítólag kisebb háztulajdonosok is beférköztek a szegénység jelmezében a segélyezettek közé. Ezekből a kétségtelező előforduló és kellekő nem ellenőrizhető visszaélésekből könnyen formálódik ki az a szemrehányás, hogy az adományok érdemtelenségre fecsérelődnek. A tényállás ezzel szemben az, hogy a bizottság kénytelen a formalitások és bürokratikus körülményesség mellőzésével haladéktalanul cselekedni, az adott keretek közt minél több nyomorgót azonnal megsegíteni és a szörnyős abúzusok épen ennek a más szempontból rendkívül üdvös iramnak velejárói. Ha hivatali gondossággal listát állítanak össze és minden jelentkezőtől a nyomorukat igazoló irásokat követelnek, akkor elmulna a tél, míg néhány száz szegényember kenyérhez és fához jutna. Azzal számot kell vetni, hogy az inségek közt is van bizonyos konkurrenencia, amelyben az agilisabbak, élmesebbek és fortélyosabbak meg nem engedhető előnyöket csikarnak ki a többiek rovására. Az ilyen semmiesetre sem nagyarányú üzelnék nem vehetnek gátat a társadalom részvétnék, amely a szuboticiai gyorssegélyakciót megtermékenyítette.

Ezen a héten hétszáz kenyér- és fátalványt küldött szét a bizottság az iskolákhoz és jótekonny egyesületekhez. Pénzértökben kifejezve ez huszözer dinári segítséget jelent a szegények javára, ami nem csekély eredmény egy hét alatt, mégis a szűkölködőknek csak egy hányadát elégti ki rövid időre. Ahogy azonban sokan vannak még, aki adakozásra szorúlnak és még semmit sem kaptak, ugyanúgy nagy számmal vannak olyanok is, akik adhatnak és még semmit sem adtak. Aki még nem róttá le a könyörületesség adóját a tél szerencsétlen áldozatai iránt, gondoljon a nyomor abnormis méreteire, gondoljon az éhezők és fázók ezreire és gondoljon arra, hogy ezek a sorsüldözöttek elpusztulnak, ha a társadalom nem veszi őket gondjaiba. A szuboticiai nyomorenyhító akció olyan missziót teljesít, hogy azzal szemben nincs helye a kritikának és semmiféle elmékedésnek, amely a jótekonyság szünyaait megköti. Ami tanulság a gyorssegélybizottság munkájának esetleges fogyatkozásából leszünderhető, az legfeljebb a jövő télre nézve kötelező annyiban, hogy a jelenlegi akciót állandósítani és rendszeresíteni kell és ezáltal elejét venni azoknak a zökkenőknek, amelyek a rögtönzésből erednek. Efelőre csak egy szempont jogosult: az éhezőknek étel, a fázóknak tüzelőfa. Mindenkinek igaza van, aki ennek a célnak elérését a maga tehetsége szerint előmozdítja és senkinek sincs igaza, aki közömbösségét elvi formulákba öltözteti.

A vegyes döntőbiróság jugoszláv tagja nem vesz részt Habsburg Frigyes pörének tárgyalásán

Arangyelovics dr. véleménye szerint a beljei uradalom visszaszerzésére indított per tárgyalására a vegyes döntőbiróság nem illetékes

Beogradból jelentik: Az SHS. királyság részéről a jugoszláv-magyar vegyes döntőbiróságba delegált dr. Arangyelovics Dragoljub, Habsburg Frigyesnek, a beljei uradalom visszaszerzésére irányuló perében terjedelmes átiratot intézett Van Slootenhez, a döntőbiróság elnökéhez. Az átiratban dr. Arangyelovics közli, hogy nem vehet részt a vegyes bíróság tanácskozásain, mert miután végighallgatta az érdekelt felek beadványait és figyelmesen áttanulmányozta Habsburg Frigyesnek az SHS. állam ellen indított perét, az a meggyőződése, hogy bármilyen lenne is a vegyes döntőbiróság ítélete, az ítélethozatallal a bíróság hatáskörét túllépni.

A beadvány rámutat arra, hogy itt nem olyan követelésről van szó, amely a trianoni békeszerződés 259. szakaszán alapszik, hanem olyan követelésről, amelyet a békeszerződés elfogadhatatlannak nyilvánít, sőt amelyre a békeszerződés kifejezetten kizárja a döntőbiróság illetékességét.

Dr. Arangyelovics hosszasan fejtegeti azokat az indokokat, amelyek erre az elhatározásra késztették és rámutat arra, hogy a 250. szakasz tulajdonképpen csak kivétel a 232. szakasz alól, amely a volt ellenséges államok vagyonának likvidálását írja elő. Maga a 250. szakasz azt mondja: »Az ebben a szakaszban említett birtokjogok és érdekek nem foglalják maguk-

ban azokat a birtokokat, amelyek a 191. szakaszban vannak fellemlítve.« Ezek tehát ki vannak zárva a 250. szakasz alkalmazása alól. Különböző sem lehet a 250. szakaszt általános jogi normának tekinteni, hanem csak kivételnek, amely magánszemélyek birtokaira vonatkozik.

— Az alperes — mondja Arangyelovics dr. — különbséget akar tenni a volt császári családnak, mint erkölcsei személynek birtokai és a családtagok magánbirtokai között, amelyek az illető személy tulajdonának tekintendők. A felperes azt állítja, hogy a volt császári család birtokai a 191. szakasz alá esnek, a magánbirtokok pedig nem. Ez a különbségtétel nem alapszik a békeszerződésen, mert a békeszerződés csak egyetlen különbséget tesz koronabirtokok és a volt császári család magánbirtokai között, de nem tesz különbséget a családi birtokok és a családtagok birtokai között. Ha ilyen különbséget tennék, olyan helyzet állna elő, amelyet én mint döntőbíró nem helyeslehetek.

Ezután hosszán fejtegeti a kérdés jogi oldalait, hivatkozva a békeszerződés különböző fejezeteire, amelyekkel bizonyítja, hogy a vegyesdöntőbiróságnak nincs joga tárgyalás alá venni a keresetet.

A beadvány végén dr. Arangyelovics tanár hivatkozik Olaszország példájára, amely szintén elkobozta a volt osztrák császári család magánbirtokait.

Ujabb hideghullám közeledik

A beogradi vasutigazgatóság területén még több vonalon szünetel a forgalom — Ausztriában és Pozsonynál az olvadás beállta miatt megtették az árvízvédelmi intézkedéseket

Beogradból jelentik: A közlekedési minisztérium a forgalom állásáról a következő kommunikét adta ki:

A beogradi vasutigazgatóság területén a Nis—Zajecsbári vonalon a pálya Gramada állomásnál hóval van borítva. Megtisztításán dolgoznak.

A Beograd—zagrebí vonal Vinkovcítól—Putnicigt a helyzet normális. Putnicigtól Golubinacigt a forgalmat egy vágányon bonyolítják le, Golubinacigtól Batajnicigt a helyzet normális, Batajnicigtól Zemunsko Polejg egy vágányon bonyolítják le a forgalmat, Zemunsko Polejgtől Beogradig a helyzet normális.

Ilaaca—Vukovár között nincs forgalom, a munkálatok folyamathatn vannak. Ruma—Vrdnik, Petrovaradin—Beocsin, Batajnicia—Peljivác és Costivar—Kicsevo között a hóakadályok miatt szünetel a forgalom.

A szuboticiai vasutigazgatóság területén Vladimirovac—Kovin vonalon még mindig szünetel a forgalom, másutt a helyzet normális.

A ljubljanaí vasutigazgatóság és a szarajevói vasutigazgatóság összes vonalain a helyzet kedvező.

A zagrebí vasutigazgatóságról a telefonvonal elszakadása következtében nincs jelentés.

Ujabb gyöngébb fagyhullám közeledik

Berlinből jelentik: Az újabb fagyhullám előfutára kedden már elérte Berlint. Hétfőn este még —4 fok volt csak a hideg, kedd reggelre azonban —6 fokra szállt le a hőmérő higanyoszlopa és délben már —10 fok hideg volt Berlinben napsütés mellett.

Szerdára a berlini Meteorológiai Intézet további hűsülvést jelez.

Königsbergből, Litvániaiból és Keletporoszországból ismét —20—25 fokos hideget jelentenek. A Meteorológiai Intézet azonban azzal vigasztal, hogy

a mostani fagyhullám rekordhidege nem fogja elérni a legutóbbi fagyhullám alatti hőmérsékleti minimumot,

hanem valamivel enyhébb lefolyásu lesz.

A hideg Lengyelországban fokozódott ismét és Varsóban kedden —18 fok hideget mértek.

Magyarországon hétfőn éjjel általában —10 fok hideg volt és nappal sem igen emelkedett fagyponot fölé

a hőmérséklet. Budapesten a déli hőmérséklet —2 fok volt.

Ausztriában előkészítik az árvíz elleni védekezést

Mint Bécsből jelentik, Ausztria egész területén megindult az olvadás, amely

a Duna melléti falvakat árvízveszedelem fenyegeti,

Az osztrák hatóságok minden előkészületet megtesznek, hogy az esetleges árvíz ellen a lakosságot megvédelmezzék. A Duna melléti falvakba százszámra küldik ki a homokzsákokat a gátak megerősítésére és

a partmenti községek lakossága állandó készenlétben áll.

Minden faluban fáklyákat osztottak ki, hogy ha esetleg éjjel következne be a veszedelem, fáklyavilág mellett dolgozhassanak. Állandó permanenciában van a folyamórség és a posta- és telefonszolgálat is folytonos a veszélyeztetett területeken.

A nagy jégtorlaszoknál utászcsapatok állnak készenlétben, hogy szükség esetén felrobbantassák a jéget.

Olyan robbantószeret használnak, amely négyszáz fokkal hűt fel és így nemcsak felrobbantja a jéget, de nagy területen meg is olvasztja. A megtett óvintézkedések következtében Bécsset még egy hirtelen árvíz esetén sem fenyegeti veszedelem.

Magyarországon helyreállt a rendes vasúti forgalom

A magyar vasutakon, mint Budapestről jelentik, csaknem teljesen helyreállt a rendes forgalom.

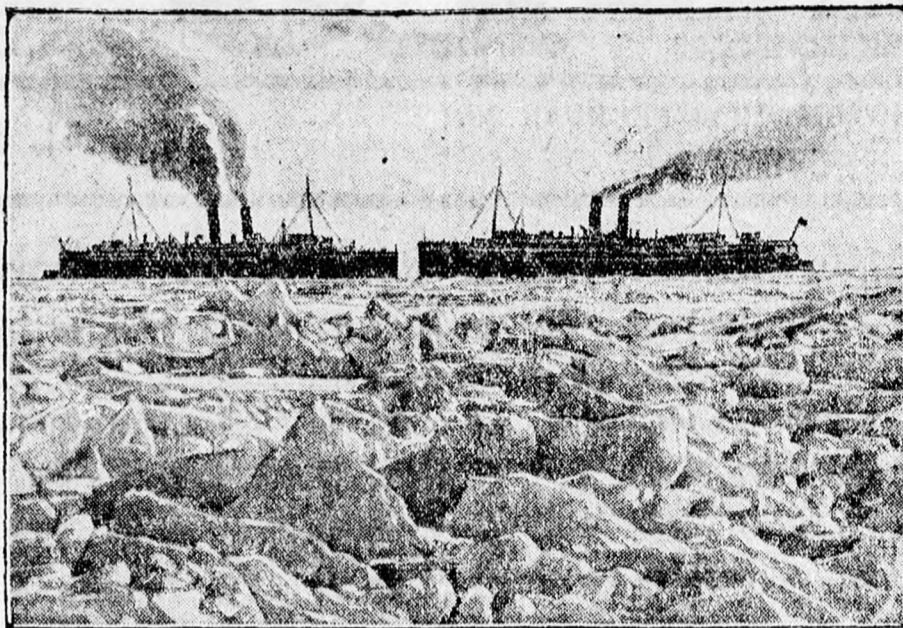
Mindössze négy vicinális vonalon szünetel a közlekedés és a Déli vasut vonalain is rendszeren járnak a vonatok. A forgalom szünetel még a Zirc—Jutas, Bicske—Székesfehérvár, Túrje—Balatonszentgyörgy és Pápa—Törja vonalokon.

Bécsben enyhült a szén- és vízhány

Bécsből jelentik: Bécs város vízellátását most már nem fenyegeti veszély és ezért a városi tanács

a mult heti tiltó rendelkezéseket hatályon kívül helyezte. Most már újból lehet korlátozás nélkül használni a vizet a fürdőszobákban is és a kávéházakban is ismét rendszeresen kiszolgálják a vendégeket vízzel.

a pozsonyi árvízbizottság minden intézkedést megtett árvízveszedelem esetére. A pozsonyi Duna-híd védelmét katonaság vállalta. Az óriási jégtömegek a Duna mindkét oldalát és a hidat

Jégbezárt hajók a Keleti-tengeren

A szénellátás is állandó javulást mutat és ha csak nem áll be újabb nagy havazás, a szénválság most már elhárítottak tekinthető.

Pozsony is megtette az árvízvédelmi intézkedéseket

Pozsonyból jelentik: A hirtelen olvadásra való tekintettel

is fenyegetik és ezért elhatározták, hogy a jéget robbantani fogják. Árvíz esetén öt-hatezer ember kikapcsolásáról kellene gondoskodni.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet prognózisa szerint részben felhős, vagy ködös, egyébként száraz és hideg idő várható.

A kis Prpics levelet irt a siralomházból

Kihirdették a halálraitétek előtt a kegyelmi kérvény elutasítását

Zagrebból jelentik: A Prpics-banda négy halálraitélt vezére előtt kedden délelőtt tíz órakor hirdették ki, hogy

kegyelmi kérvényüket elutasították és az ítéletet szerdán reggel végre fogják hajrani. Az orvosszakértők kétségkívül megállapították, hogy

Vrbanec számolta az örültséget és szerdán reggel a többi halálraitéltel együtt őt is ki fogják végezni.

A kis Prpics teljesen megtört és megbékélt a házi gondolatával.

A siralomházból levelet irt nővérének, Stupesics Anitának és azt írja, hogy anyjának nem mer írni, mert nem méltó arra, hogy edesanyja szeme elé kerüljön az írása. Kéri nővérét és fivőreit, hogy viseljék gondját anyjának. Ő

megérdemelte a büntetést, amelyet bölcs és tanul emberek szabtak ki rá,

akik jól meg tudták ítélni mindazt a gonoszságot, amit ő elkövetett.

Prpics és Krmpotic egész nap olvasnak a siralomházban, míg Vrbanec továbbra is az örültséget szimulálja.

Hogyan mozgósítják Noviszadot árvíz esetén?

Plavsics Nikola műszaki tanácsos az árvédelmi mozgósítási tervről

Noviszadról jelentik: Noviszad város árvédelmi bizottsága hétfőn délután hat órakor tartott első ülésén megállapította Noviszad árvédelmi mozgósítási tervét. Az ülésen dr. Berota Branislav polgármester elnököt és azon a bizottság tagjain kívül Mirkov Lázár, a hidrotechnikai hivatal vezetője, Pankovics Milán, az építészeti igazgatóság főmérnöke, Matasics Zdenko tengerészkapitány, Popovics Dáka volt miniszter, Barako Jován főmérnök, a noviszadi vasúti osztálymérnökség főnöke, továbbá a katonai műszaki hivatal képviselője is résztvettek.

Plavsics Nikola városi műszaki tanácsos ismertette a város árvédelmi tervét, amely a városnak 1911-ben alkotott árvédelmi szabályrendelete és az 1885. évi XXIII. t.-c.-ben foglalt vízföldi rendelkezések alapján készült.

Plavsics Nikola a mozgósítási tervről a következőket mondotta munkatársunknak:

— Megállapítottuk a tizennyolc és fél kilométer hosszúságú árvédelmi vonalat, amit négy szakaszra osztottunk fel.

— Az első szakasz a futaki határtól a vasúti hídig fog terjedni. Ennek a központi ügyelete a kamenicai szigeten levő folyamammérnöki őrházban lesz, ahol telefon és lakás is van. Ennek a védelmi szakasznak Baumhauer Albert műszaki tiszt lesz a vezetője, mellé van beosztva Nedeljkov Lázár városi építész. A második védelmi szakasz a vasúti hídól a Kralj Alekszandar-

esatorna torkolatáig terjed. A központi ügyelet a Duna-gőzhajózási Vállalat irodájában lesz és annak vezetője Stessl Rezső városi főmérnök lesz, mellé pedig Dolles Mihos műszaki hivatalnok van beosztva. A harmadik szakasz a esatorna torkolatától a Cigány-utig (a kátyi töltéstől a Temerin-utrá vezető keresztúrig) vezet. A központi ügyeletet Nerandzics Stevan városi mérnök a városi vágóhidon látja el. Kiszegítőként szerepel ugyanott Szabljár Milán városi utmester. Végül a negyedik védelmi szakasz a cigány-utól a kátyi határig (széki rétvédő töltésig) terjed és a központi ügyeletet a város jósímtóki szivattyutelepén Szahmeister Dániel városi mérnök és kiszegítőjeként Schneider Károly városi mérnöki hivatali felügyelő látják el.

— A törvény szerint a városi mérnöki hivatal teljes jogkörrel és teljes felelősséggel intézi az egész árvédelmi, minohelyt a Duna vize, amely ma csak kilencven centiméter, eléri az öt és fél métert. Az egész árvédelmi a védőtöltésen levő gátóri házból fogom intézni és naponta bejáróm az egész védvonalat, hogy mindenkinek megadhassam a helyszínen a közvetlen utasításokat és a legexponáltabb pontokon személyesen intézhessen a védelmet.

— Maga az árvédelmi szolgálat már akkor megkezdődik, amikor a Duna vízállása az öt méter magasságot eléri. Ekkor már figyelemmel kell kísérni az egész töltést és főleg azokat a pontokat, amelyeken a töltés és a védgátak javításra szorulnak, vagy ahol források

mutatkoznak. Ebben az időben már kilométerenként négy-négy órát helyezünk el hat óras szolgálatra, úgy hogy egyidőben mindig hetvenkét ór lesz megfigyelt helyén. Ha a vízállás eléri az öt és fél métert, a kijelölt őrszemélyzet egy pillanatra sem hagyhatja el őrhelyét. A rendes védelmi szolgálatra 350 munkást, 145 egyfogatú és 40 kétfogatú vesztünk igénybe. Ugyanakkor az egyidejűleg építendő nyilvágatok elkészítéséhez további 320 munkás és 112 kocsi kell. Az árvédelemnél közreműködő személyzet ellátását a városi gazdasági hivatal intézi. A munkások és kocsik beszerzése a rendőrség hatáskörébe tartozik, amely előre jegyzéket készít a munkásokról és kocsikról, úgy hogy mozgósítás esetén az összeirt járművek egy órán belül a kijelölt helyeiken lehetnek. A rend fenntartására a vonalon szakaszonként két-két rendőrt rendelünk ki. A második és harmadik védőszakasz építési és fenntartási munkálatait Kúrti János mérnök, a városi légszeszgyár igazgatója fogja végezni. Valamennyien, akik a védőmunkálatoknál beosztást kaptak, irásos utasítást kapnak beosztásukról és feladataikról. Masonló utasításokat kapnak az árvízbizottság tagjai is.

— Meg vagyok győződve, hogy a hóolvadási előálló árvízről a városnak nem kell tartani, mert a nálunk lehullott hőmennyiség jelentéktelen, ellenben a Duna vízgyűjtőterületén és az azt környező hegyeken felhalmozódott nagymennyiségű hó olvadás szokta a tavaszi árvizeket előidézni. A tavaszi nagyobbmérvű áradás azonban csak áprilisban, májusban volna várható, ha csak abnormalis meleg idő nem okozna korábbi és túlrövid idő alatt bekövetkező olvadást. Azonkívül azt sem szabad elfelejteni, hogy ha a Duna magassága eléri a hat métert és az áradás hosszabb ideig tart, a védőtöltéseket műszakilag ugysem tudnók tartani. Sokkal nagyobb veszély fenyegeti a várost a Duna befagyott vízének olvadásából, vagy is a legokozta árvíz miatt. A meginduló jégtömegek a legkésebb természeti akadálynál, mint például kanyarulat, mederszűkülés, megakadnak és nagyobb víztömegekkel felemelve, könnyen megtörténhet, hogy kilométeres hosszúságú jégtömegek képződnek, amelyek azután nagy veszedelmet jelentenek.

— Nagy gondot fog okozni az építési igazgatóságnak a hidak védelme, mert a jégtömbök megromgallhatják, sőt el is sodorhatják a hidakat.

Mirkov Lázár főmérnök, a hidrotechnikai hivatal főnöke mindenben helyeselte az intézkedéseket és a bizottság egyhangúlag elfogadta a mozgósítási tervet.

Naponta hat randevuja volt a leghíresebb cseh szélhámosnak

Tanári és mérnöki diplomát hamisított, földigénylőket csapott be, aztán házasság-szedelgészeléssel foglalkozott

Prágából jelentik: Ismét rendőrkékre került Görtler Bretislav, a hírhedt szélhámos, aki hangzatos címek, hamisított diplomák és ragyogó uniformisok alatt űzte vakmerő játékeit a hivatalokkal és a léprecsalt magánosokkal. A szélhámos néhány évvel ezelőtt Rózsahegyen fűtt fel, amelynek reálgimnáziumába hamisított tanári és mérnöki diplomával az ábrázoló geometria tanáraként állított be. Görtler, aki legionárius kapitánynak is kiadta magát, az állami ünnepeken díszes légionáriusi egyenruhában, érdemrendesen, kadosan vonult ki. Egyszer aztán kiderült, hogy nemesak diplomái nincsenek, de egyetemet sem látott soha. Természetesen, azonnal elavoltították állásából.

Néhány hónap mulva Pozsony vidékén tűnt fel, ahol a földigénylők tömegét csapta be azzal, hogy a földosztó bizottság elnöke. Nagy összegeket szedett fel. Letartóztatták és szélhámoságaiért hosszabb szabadságvesztésre ítélték. Büntetésének kitöltése után tovább folytatta szélhámoskodásait. Görtler, sikerült állást kapnia egy prágai biztosító társaságnál, ahol hamarosan kedvence lett a vállalat vezetőinek és rövidesen kinevezték a biztosító olmtúji fiókja igazgatójának. Ebben a bizalmi állásában is a szélhámosok egész sorát követte el, majd az egyik építőcég szolgálatába került, ahol mint mérnök egy hatalmas vasúti építkezést vezetett.

Most egy preraui szálloda-razzia alkalmával a detektívek felismerték a régóta keresett szélhámost. Pogeyásának átvizsgálásakor a hamis bizonyítványok és okmányok egész sorozatát találták nála, azok közül rengeteg női fényképet és egy noteszt, amely gazdag nők címeinek sokaságát tartalmazta. A notesz bejegyzései szerint naponta hat találkát is lebonyolított a szélhámos Görtler.

Ajurozó, szállhuzó, endlízó, gomblyukazó, félautomatikus Adlerhimző, zsákstoppoló, szijgyártó, tamburirozó és minden egyéb különleges

ipari varrógépet

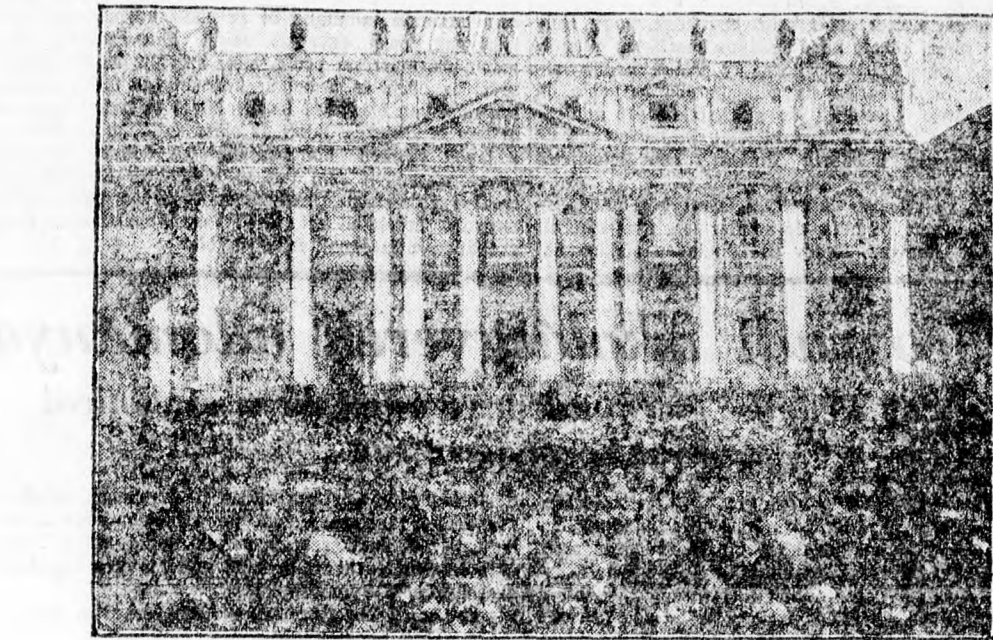
teljes egész berendezéseket villanyüzemre új és szakembertől javított házas állapotban, jótállással legolcsóbban szállít

DEUTSCH LIPÓT külföldi gas műs'eresztésben Budapest, Dohány-u. L. 1347 Árajánlat díjtalan!

A pápa május végén hagyja el először a Vatikánt

A Szentatya különvonatának egyik kocsját kápolnának rendezik be

Rómából jelentik: A vatikáni állampolgárságról jelezi a *Messagero*, hogy ezt az állampolgárságot nem születéssel szerzi meg valaki, hanem csak akkor, ha lakóhelye állandóan a város belsejében van és egyúttal az új államban állami funkciókat lát el. Az új állam polgárainak tehát kettős állampolgárságuk lesz: az olasz és a vatikáni, ez utóbbi automatikusan megszűnik, ha az illető abbahagyja funkcióját az új államban. A vatikáni állampolgárok gyermekei olasz állampolgárok és csak akkor szerzik meg a vatikáni állampolgárságot, ha állandó lakóhelyük a Vatikánban van és ott állást töltenek be. A Vatikánban mindama funkcionáriusai, akik állandóan olasz területen élnek, továbbra is olasz állampolgárok maradnak, de különös előjogokat fognak kapni.

A tömeg varja a Szent Péter-terén a pápa megjelenését

Az egyház és állam kibékülése alkalmából *Vannelli* bíbornok a capitulum Aracoelli-templonban ünnepélyes Te Deumot mondott, amelyen nagyszámú közönségen kívül Róma kormányzója és a hatóságok számos vezetője is résztvett. A templom előtt az olasz, a pápai-zászló és Róma kormányzójának zász-

laja lengett.

A tervezett vatikáni pályaudvarhoz szolgáló vasúti vonal építésének mérési munkálatait már megkezdtek. A vasúti vonal körülbelül 500-600 méter hosszú lesz. Az új pályaudvaron kisebb teherárusarnokot is terveznek, amely a pápai állam részére érkező áruk kezelésére fog szolgálni.

Az új pápai vonat egy kápolnának berendezett

kocsiból, egy szalonkocsiból, a pápa hálóosztályából, egy személyzeti kocsiból, ékezőkocsiból és két poggyászkocsiból fog állni.

Párisi jelentés szerint a *Le Temps* római tudósítója jelenti, hogy

a pápa valószínűleg addig nem lépi át a bronzi-kaput külsőbét, amíg a lateráni szerződés nem lépett hatályba, ami legkorábban május végére várható.

Először az olasz király fogja meglátogatni a Szentatyát a Vatikánban, azután a pápa viszonyozza a látogatást a Kvirinálban. Ha a pápa kimegy Rómából, legelőször kedvence városát, Milánót fogja meglátogatni.

A jugoszláv-magyar agrárkérdésben kilátás van a békés megegyezésre

Csak a jugoszláv agrártörvény végleges meghozatala után tárgyalja a hágai döntőbíró az agrárpereket

Beogradból jelentik: A román-magyar optánsper utabbi fejleményei és a csehszlovák-magyar agrárreform konfliktus felkelítették az európai közvélemény érdeklődését, miután ezek a kérdések állandóan nemzetközi konfliktusok veszélyeit hordják magukban. Az SHS királyságra nézve sem közömbös, hogy milyen megoldással fognak ezek az agrárperek végződni, mert ezeknek visszahatása lesz a jugoszláv-magyar szekvesztrálsági perekre is, melyek a hágai vegyesbíró előtt folyamatban vannak.

Tudni kell, hogy egy 1915. évi törvénnyel Szerbia elrendelte az ellenséges államok polgárai vagyonának szekvesztrálását. Ezt a törvényt a háború után az új ország egész területére kiterjesztették. A st-germaini és trianoni békeszerződések jogot adtak az államnak a volt ellenséges államok polgárai vagyonának likvidálására, azonban a *St-germaini szerződés 267. paragrafusa és a trianoni szerződés 250. paragrafusa kivételeket állítottak fel*, amelyek szerint osztrákok és magyarok vagyonát, amely a volt osztrák-magyar monarchia területén fekszik, nem lehet likvidálni, hanem vissza kell adni a tulajdonosoknak eredeti állapotukban.

Az állam azonban a békeszerződések életbeléptése után a köteleességét nem teljesítette azonnal és emiatt különböző perek keletkeztek. Míg a *st-germaini szerződés 267. paragrafusa* nem állapít meg semmiféle bírói illetékességet ilyen viták esetére, a trianoni szerződés 250. paragrafusa kifejezetten megállapítja egy vegyes választott bíróság illetékességét. Ez a bíróság, mint ismeretes, meg is alakult on-

nek a szerződésnek a rendelkezéseinek megfelelően és évenként két ülészakot tart Hágában, tavasszal és ősszel. A bíróság élén semleges személy áll és pedig *Van Slooten* hollandus, aki egyébként az állandó hágai nemzetközi bíróság bírója, a szavazó bírák jugoszláv részről *dr. Aranyelovics* beogradi egyetemi tanár, magyar részről pedig *Zoltán Béla* volt igazságügyminiszter. Minden államnak állandó ügyvédje is van a bíróságnál, magyar részről *dr. Gajzagó László*, jugoszláv részről *dr. Szubotics Dusan*, a beogradi kuria elnöke, volt igazságügyminiszter. Emellett a magánfél is képviselheti magát ügyvéddel.

A bíróság előtt levő perek közül körülbelül ötven agrárper természetű, amelyeket magyar nagybirtokosok indítottak magyhbirtokain szekvesztrálása és agrárreform alá vonása miatt. A többi perek egy részét bankok és iparvállalatok indították, míg a legtöbb kisebb szekvesztrált, vagy konfiskált vagyontárgyakra vonatkozik.

A legnagyobb jelentőségűek a kérdés politikai oldala miatt az agrárperek. Az SHS állam is azon az állásponton áll ebben a kérdésben, amelyet Románia és Csehszlovákia is elfoglalt, hogy az agrártörvény, mint általános belső törvényalkotás, nem vonható a trianoni békeszerződés 250. paragrafusa alá,

minthogy ez a paragrafus a magyar állampolgárokat csak kivételes háborus intézkedések ellen védi, amelyek vagyonuk ellen irányultak, de semmiesetre sem olyan intézkedés ellen, amelyek az általános hazai

törvényhozáson alapulnak és amelyek egyúttal érintik a hazai lakosságot és a külföldieket. Maga a békeszerződés egyébként megjelöli ezeket a kivételes háborus intézkedéseket és pedig szekvesztrált alakjában, ami azt jelenti, hogy az illető vagyontárgyat állami felügyelet alá helyezik és dispoziciók formájában, amelyek magát a vagyontárgyat érintik (eladás stb.) A szerződés szerint a vagyontárgyat az államnak vagy vissza kell adni a tulajdonosoknak az eredeti állapotban, ahogyan azt találta, vagy pedig (dispozició esetében) megfelelő pénzbeli kártérítést kell nyújtania.

A hágal vegyes bíróság eddig még egyetlen, a jugoszláv agrárreform ellen irányuló pert sem vett tárgyalás alá,

épen a még függőben levő csehszlovák és román agrárperekre való tekintettel.

A többi perben a bíróság már hozott néhány döntést, amelyekkel a peres feleket megegyezésre utasítja, azok szerint az elvek szerint, amelyeket a bíróság határozataiban felállított. Ezek az irányelvek sokban az államnak kedveznek, miután a bíróság a kártérítési összeg megállapítása tekintetében minden esetben arra az álláspontra helyezkedett, hogy az államnak az illető vagyontárgyat csakis abban az állapotban kell visszaszolgáltatnia, vagy megtérítenie, amelyben a szekvesztrálás alkalmával találta. A magyar felperesek viszont követelték az elmaradt hasznót, összes jövedelmeket, aranyvalorizációt, stb. A bíróság ilyen módon ezekkel az elvi jelentőségű határozatokkal a követeléseket sokkal kisebb méretekre szorította.

A jugoszláv kormány körében most olyan tendencia észlelhető, hogy

míndezeket a pereket békés úton, bíróságon kívül, rendezik.

Ez a magyar felpereseknek is érdekükben áll, miután a bírói eljárás hosszú időre elhúzódhatik és a magas illetékek miatt igen sokba is kerül.

Ami az agrárpereket illeti, meg kell állapítani, hái még nem kerültek bírói eljárás alá, hogy azok jóval könnyebb természetűek, mint a román-magyar optánsper,

vagy a csehszlovák-magyar agrárkonfliktus. A jugoszláv agrárperek halogatásainak egyik oka abban is rejlik, hogy nálunk még nincs is végleges agrárreformtörvény. Mégis annyi már ismeretes, hogy

az állam kártérítést fog biztosítani a volt nagybirtokosoknak,

amely legalább is meg fogja közelíteni a föld valódi értékét. Ez a tény lényegesen tompítja a kérdés életét. Egészen más a helyzet Romániában és Csehszlovákiában.

Romániában az agrárreformnak elkobzási jellege volt. A románok az agrárreform végrehajtása alkalmával megállapították a megváltási árat, 1000 leit holdanként. Szemmel látható, hogy ez az ár nevétségesen kicsiny a föld igazi értékéhez képest. Emellett a románok arra is kényszerítették a földbirtokosokat, akik Magyarország javára optáltak, hogy egy éven belül elhagyják az országot. Erre a békeszerződés szerint joguk volt. De a románok tovább is mentek. Az optánsoktól minden földjüket elvették az agrártörvény ama rendelkezései alapján, amelyek szerint annak, aki földjét elhagyja, egész birtokát ki kell sajátítani.

Ami viszont Csehszlovákiát illeti, ott a háború előtti értéket vették megváltási árnak és azt csehszlovákban fizették ki. Egyidejűleg kivették az ugynevezett *Vermögens abgabét* (egyszeri vagyonadó) és akkor így a vagyonadó nagyobb volt, mint a megváltási ár, úgy hogy a tulajdonos semmit sem kapott.

Mint látható, a jugoszláv-magyar agrárperek jellege sokkal enyhébb, úgyhogy az új agrártörvény esetleg tárgyalománnyá is fogja tenni ezeket a pereket.

F. J.

Püspököt kapnak a jugoszláviai szlovák evangélikusok

Veres Ádám iloki püspöki adminisztrátor husvétkor iktatják be új méltóságába

Beogradból jelentik: A Jugoszlávia területén élő evangélikus vallású szlovákok a közeljövőben püspököt kapnak. Az evangélikus szlovákoknak eddig csak püspöki adminisztrátor volt *Veres Ádám* személyében, míg most Verest az egyházi hatóságok képviselői szavazattöbbséggel a jugoszláviai szlovák evangélikusok püspökévé választották.

Veres Ádámot, aki Ilokon tartózkodik, husvétkor fogják ünnepélyesen beiktatni új méltóságába. Az új püspök székhelyét a sztaraapazovai evangélikus templomban fogja husvétkor megtartani és minden valószínűség szerint Sztaraapazovát választja majd állandó székhelyéül is.

A közeledő püspöki beiktatás ünnepségeire a jugoszláviai szlovák evangélikus egyházi testületek már megkezdtek az előkészületeket.

A béke záloga: a népek szíve

John Jakob evangélikus főesperes előadása
Kulán

Kuláról jelentik: A kulai evangélikus és református hívők áldozatkészsége folytán a protestáns hitközség nemrégiben megvette egyik kulai főuccai házat és azt imaházzá alakította át. Az új imaházat ünnepélyes keretek közt avatták fel.

John Jakob evangélikus főesperes vasárnap érdekes és hívós előadást tartott az imaházban. A főesperes a stockholmi és prágai világbéke kongresszusokról számolt be, amelyen Jusozsláviát dr. Csirics Irinei noviszadi görögkeleti püspök és John Jakob evangélikus főesperes képviselték.

Csirics Irinei, a tudós főpap a kongresszuson angol nyelven nagyhatású beszédet tartott. A kongresszuson az örök béke problémájával és azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy *miként lehetne az Evangéliumot a világi törvényekkel összehangzásba hozni.*

— A kongresszus arra az eredményre jutott, — mondotta a főesperes — hogy a népek és felekezetek állandó békéjének alapja: az egymás iránti szeretet, tiszteltetés és megértés. *A béke záloga nem az írásos szerződésekből keresendő, hanem a népek szívében.* Hogy pedig ez elérhető legyen, az emberiséget gyermekkorától kezdve erre kell nevelni. A gyermek az iskolában csak a csaták hőseit hallja dicsőíteni és az egész mai nevelési rendszer nem kedvező a világbéke szempontjából. Azt mondják, hogy a népek között állandó béke — utópia: de annak idején utópiának mondták a rabszolgaság és a jobbágyosság megszüntetését is. Arra kell tehát törekedni, hogy a világi törvények seholse kerüljenek ellentétbe az Evangéliummal.

Megalakult a Vajdaságban az első ókatolikus hitközség

Ötszáz lelket számlál a megalakult maliidjosi ókatolikus egyházközség

Noviszadról jelentik: Néhány hónappal ezelőtt kezdett híveket toborozni a Vajdaságban az ókatolikus egyház. A vajdasági propagandát Cseresek Gusztáv, az ókatolikusok vajdasági lelkes vezetője irányítja, aki megbízást kapott a vajdasági ókatolikus mozgalom szervezésére.

Az ókatolikus egyház államilag elismert felekezet. Az ókatolikusok, noha megtartják katolikus voltukat, a latin és egyéb szertartások helyett anyanyelvüket használják. Az 1870. évi vatikáni zsinat alkalmával, amelyen első ízben hirdették a csalhatatlanságról szóló dogmát, ennek ellenzői elszakadtak az anyaegyházról és megalkották az ókatolikus egyházat. Az ókatolikus egyház megmenti a lelkészek növekedését. Az új egyház nem gördít vegyes házasságok elé akadályokat és semmilyen stóliát nem enged szedni. Legerősebb és legsarkalatosabb pontja a csalhatatlanság dogmájának tagadása. Jugoszláviában már igen sok hívője van az ókatolikus egyháznak, amelynek jugoszláviai központja Zagrebban van. Jugoszláviában eddig harminc ókatolikus plébánia működik.

Vasárnap alakult meg Maliidjosen az első vajdasági ókatolikus egyházközség. Az új egyházközség ötszáz lelket számlál. Az új egyházközség magyar nyelvű és a vasárnap megtartott első szent misét és szentszédet Cseresek Gusztáv lelkész mondotta.

Amikor Maliidjosen az új tan hirdetői kibontották zászlójukat »Az ókatolikusok. — Jön a tatárjárás« címmel röpirat jelent meg, amely az új felekezet hirdetőit tatároknak nevezte el, akiknek előharcosai: a nős papok. Az első röpiratra az új tanok hirdetői »A tatárjárás« címmel ugyancsak röpiratban válaszoltak, melyre hamarosan megírt a válasz, az: »Itt vannak a nős papok« címmel megírt röpiratban.

Az alakuló ülésen 154 család képviselője volt jelen és ezek korelnöki megválasztották Rakonca Gergely maliidjosi gazdát. Cseresek Gusztáv lelkész ismertette az új feleket tanait, amelyeket a jelen voltak elfogadták és megalakult az első vajdasági ókatolikus egyházközség első hitközségi tanácsa, amely nyolc tagból áll. A tanács tagjai lettek: Rakonca Gergely, ifjabb Tóth Mihály (Vastag), Pece György, Tóth Antal, Hevesi Ignác, Lakatos János, Csöke Mihály és Mokány János. A megválasztott hitközségi tanács azután a maga kezéből megválasztotta elnökké Rakonca Gergelyt, alelnökké Lakatos Jánost, titkárrá Csöke Mihályt, pénztárnokká Tóth Antalt, első jegyzővé és gondnokká Kollár Imrét, helyettes jegyzővé Mokány Kálmánt, gondnokhelyettesekké Pap Józsefet és Süveges Jánost. A lelkesítő teendőket egyelőre a zagrebi ókatolikus püspöki iroda vajdasági delegátusa, Cseresek Gusztáv végzi.

Cseresek Gusztáv lelkész az ókatolikus egyház vajdasági térhódításáról a következőket mondotta:

— Maliidjosen megalakítottuk az első vajdasági ókatolikus egyházközséget, amelyet természetesen több alakulási fog követni, mert a propaganda nagy mértékben folyik és mindenhol igen kedvező eredményekről kapunk értesítéseket. A maliidjosi első ókatolikus egyházközség, hivatkozással egy meglevő precedensre, a politikai községtől néhány hold földet fog kérni és reméli, hogy azt meg is kapja és megválasztandó lelkes vezető elvárással fogja fordítani. Hasonló-

képen kérvénnyel fordult első egyházközségünk az állami hatóságok utján a közoktatásügyi miniszterhez, hogy egyelőre az istentiszteletek céljaira iskolatermet bocsásson a hívők rendelkezésére. A maliidjosi hitközség reméli, hogy már őszre abban a helyzetben lesz, hogy állandó lelkesít választthasson. A mozgalom igen erős és eredményes. Az áttérések csoportosan történnek. A küzdelem meglehetősen heves és egyenlőtlen

legyverekkel folyik, mert az ókatolikus mozgalom ugyszólván minden anyagi eszköz nélkül dolgozik.

— Egyes megjelent röpiratokban szemünkre vetik az erkölestelen életmódot, amely benniünket: papokat a római katolikus egyházhól való kiválásra készítet. Kívánatos volna, hogy a hitviták akadémikus mederben folyjanak és ne öltsek magukra a tizenhatodik századbeli nyers stílust.

Nem akarja átadni hivatalát a felmentett római bolgár követ

Különös diplomáciai affér Rómában

Szófiából jelentik: A Praznische Vesti legutóbbi számában azt a szenzációt költő hírt közli, hogy Bulgária két római követe között súlyos konfliktus támadt. Ismeretes, hogy a bolgár kormány Vlkov hadügyminisztert lemondása után nyugállományba helyezte és Bulgária római követének és meghatalmazott miniszternek nevezte ki. Az eddigi követet, Radev meghatalmazott minisztert a bolgár kormány nem értesítette hivatalosan az új követ kinevezéséről.

Vlkov, az újonnan kinevezett követ két héttel ezelőtt megérkezett Rómába, de mindeközben nem sikerült neki állását elfoglalni, Radev eddig minden alkalommal

ugyszólván megszökött Vlkov elől és kijelentette, hogy nem hajlandó bemutatni őt az olasz kormányának és a királynak, mert egyrészt utódja kinevezéséről nincs tudomása, másrészt pedig, mert szerinte az ő működésével az olasz és a bolgár kormány is teljes mértékben meg van elégedve. Radev követ elégedetlenségének nyíltan is kifejezést adott az olasz sajtóban és eljárását a lapok élénken kommentálják. A bolgár kormány egyelőre semmit sem tett új követének hivatalba helyezése érdekében. Diplomáciai körökben most a legnagyobb érdeklődéssel várják a nyugalmazott követ szokatlan eljárásának fejleményeit.

A beogradi iskolásgyerekek adománya

Hétszáz kenyér- és fajtálványt adott ki a szuboticei gyorssegélybizottság

A naponta beérkező adományok között mindig szerepel egy-két olyan adomány, amelynek küldője megérdemli, hogy nevét külön kiemeljük jószívűségéért és mint követendő példát állítsuk a közömbösen viselkedő elé. A keddi nap folyamán Beogradból hozott a posta egy cirilbetűs levelet. A levél írója még nehezen birkózik a betűvetéssel és vonalzóra volt szüksége, hogy a betűk egyenes vonalban maradjanak. A levelet egy beogradi elemi iskolai tanuló írta, Szigeti Béla és a levélhez husz dinárt mellélt a szuboticei nyomorgók segélyezésére. Szigeti bizonyára nagy barátja a cukornak, bizonyára szereti a csokoládét, de le tudott mondani ezekről a gyönyörökről, amikor tudamást szerzett arról, hogy vannak kis éhező pajtásai, akiknek nemhogy cukorra, de kenyérrre sem telik, akik a sors mostohasága következtében éheznek és fáznak. Szigeti Béla másodosztályú elemi iskolai tanuló tanuló adta felebarátai iránti szeretetének és összekuporgatott husz dinárt küldötte el az éhezők részére.

A segélyakciós bizottság már szétosztotta az utalványokat a különböző jöteknysági intézmények és az iskolák között. Összesen hétszáz utalvány került kiosztásra. Most tovább folytatja munkáját, hogy a jövő hétre is fájhoz és kenyérhez juttathassa a nyomorgókat. *Jövő hét szerdáján osztanak ki újabb utalványokat és addigra a bizottság újabb három vagon fát és husz métermázsza kenyéret szándékozik venni.* Erre a célra már összegyűlt tízezer dinár és még hétezer

dinár hiányzik a három vagon fa és a husz métermázsza kenyér árához. Remélhető azonban, hogy a szuboticeiak áldozatkészsége pótolni fogja ezt a hiányt és a jövő héten ismét el lehet majd látni a legszükségesebbekkel a nyomorgókat.

Kedden a következő adományok érkeztek be:

Pénzbeli adományok:		20 dinár
Szigeti Béla (Beograd)	100	>
Pukec Kálmán	100	>
Szabados Miksa keményítőgyáros	200	>
Dömötör Aranka (Karancs)	20	>
Polgári Kaszinó	2000	>
Pivarev gyógyszerész	100	>

Természetbeni adományok:

Brummer A. hat drb hősapka.
Kohn Simon cég 15 pár harisnya.
Balázs J. Jenő 8 hősapka, 2 pár keztyű, 2 trikójumper.

Adományokat úgy természetben, mint pénzben a gyűjtőhelyek bármelyikén köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. *A nagy nyomor enyhítésére még sok-sok adományra van szükség. Járuljon hozzá mindenki a szuboticei inségesek sanyaru helyzetének enyhítéséhez, mindenki azt adja, amije van. A malnok lisztet, bankok pénzt, gazdák búzát, pékek kenyert.*

Kétezeröttszáz nyomorgó munkanélküli reményességét tolmácsoljuk, amikor adományokat kérünk a számukra. Segítsünk a nyomorgókon.

Noviszadon a rendőrség maximálni fogja a közszükségleti cikkek árát

Le fogják szállítani a vendéglői, kávéházi és szállodai árakat

Noviszadról jelentik: A belügyminiszter, mint ismeretes, rendeletet adott ki, amelyben utasította a rendőrhatalóságokat a drágaság elleni törvény végrehajtására. Dr. Momirovics Veljko noviszadi rendőrfőkapitány a rendelet vétele után azonnal megtette a szükséges intézkedéseket.

A főkapitány elsősorban a legfontosabb élelmiszerek, tüzelőanyag, ruházatkodási kellékek árát akarja megszabni és párhuzamosan ezzel meg akarja oldani a noviszadi vendéglők és kávéházak magas árának még sürgette leállítását. Különösen az élelmiszerek ára szökött fel az élnéz ellenőrzés következtében igen magasra.

A rendőrség speciális osztálya, amelynek élén Radulovics Dusan rendőrfőkapitány áll, dr. Momirovics Veljko főkapitány utasítása alapján máris előkészítte azokat a szabályrendeleteket, amelyek alapján az árakat meg fogja szabni. A főkapitány pontos adatokat szerzett be a legfontosabb élelmiszerek áráról és igazságságan kívánja ezt a kérdést rendezni, hogy az eladóknak is meg kell legyen a megengedett hasznmk, de amellet a közönség is méltányos áron jusson a közszükségleti cikkekhez. Egyidejűleg a piaci árak szabályozásával, a főkapitány hétfőn magához kérte Stefanovics Sztefánt, a vajdasági vendéglős egyet elnökét és felszólította, hogy kedd délig terjessze be a vendéglős egyet a vendéglői és kávéházi árak szabályo-

zására vonatkozó javaslatát, mert a vendéglői és kávéházi árakat lehetőleg még kedden, de legkésőbb szerdán meg akarja állapítani.

A vendéglős egyet kedden délelőtt tíz órakor a Winkle-féle vendéglőben tartott rendkívüli vezetőségi ülésen megállapította a vendéglői árak leszállítására vonatkozó tervezetet és azt benyújtotta dr. Momirovics Veljkónak, aki ezeknek figyelembevételével készíti el az új ármegállapító rendeletet. Értesüléseink szerint a főkapitány el fogja rendelni, hogy a szállodai árakat is megfelelően redukálják.

A főkapitány elrendelte a rendőrlégénység fokozott és szakszerű kioktatását, főleg az árak ellenőrzését illetően, úgyhogy minden rendőr ellenőrizni tudja, nem történe-e ádrágrítás és minden ilyen esetet jelenten be felettes hatóságának.

A főkapitány a rendőrlégénység kioktatását különösen fontosnak tartja, mert megállapította, hogy egyes rendőrök udvariatlanok. Így a főkapitány hétfőn megbüntetett egy rendőrt, mert maga látta, amikor egy idegen udvariasan felvilágosítást kért tőle és a rendőr visszaköszönés nélkül, zsebre tett kezekkel válaszolt az előzőeken kérdésre.

Noviszadon a polgárság bizalommal várja ezeket a közérdekű rendelkezéseket, amelyeket a főkapitány a közele napokban keresztül visz.

A bácskai tartomány illetéket rótt ki a szénre

Egy tonna eladott kőszén után tíz dinár
illetéket kell fizetni

Klicin Mita, a bácskai tartomány komeszárja rendelkezést adott ki, amely a tartomány területén elfogyasztott szén után tartományi illetéket ró ki.

A rendelkezés értelmében minden tonna szén után a következő tartományi illetéket kell fizetni:

Barna szénnél a darabos szén tonnája után öt dinárt, kocka szén után, nemkülönböztetve bányászán után 3,75 dinárt, díószén után 2,50 dinárt, daraszén és por-szén után 1,20 dinárt. Kőszénél és koksznál ezek az illetékek ötven százalékkal magasabbak lesznek. Gyáripari vállalatok, gyárak, villamosági művek, amelyeknél a felhasznált szén nyersanyagot, vagy üzemi kelleket képez, a felsorolt illetékek felét fizetik. A tartományi illetékek csak a tényleg eladott, illetve felhasznált szén után fizetendők.

Szénkereskedők és gyáripari vállalatok kötelesek szénvásárlásukról pontos jegyzéket vezetni és az egyes szénfajtákat külön-külön nyilvántartani még abban az esetben is, ha háztartási szükséglet céljaira történik az eladás. A tartományi illetékeket a gyáripari fizetnek, gyárak, villamosági vállalatok, stb. fizetik, de azokat a tartomány az eladótól szedi be.

Szénkereskedők kötelesek minden beérkezett szénmennyiséget legkésőbb huszonnégy órával azoknak beérkezése után az illetékes pénzügyi hatóságnak írásban bejelenteni. Kötelesek továbbá az ebből vezetett nyilvántartásokat havonta lezárni és azokat a pénzügyi hatóságoknak ellenőrzés végett bemutatni.

Az illetékes pénzügyi hatóság csak alapján megállapítja a kirovandó tartományi illeték nagyságát és postai csekkkel utána beszedi azokat. Tulajdonosokat, vagy tulajdoson felszámított illetékeket a tartományi komeszárhoz intézendő kérvény alapján hat hónapon belül vissza lehet kérni. Ellégségen bejelentett szénmennyiségeknél a szén értékének nyolc százaléka kamat fejében és hat százalék költségek címén fizetendő. Ha valaki a tartományon kívül eső területen vásárolt szénre és ha azt a beérkezéstől számított huszonnégy órában belül nem jelenti be, vagy a valóságának meg nem felelő adatokat terjeszt be, büntetés fejében az illeték tízszeresét és 1000 dinárt fizet.

A bácskai tartomány területén levő összes vasúti állomások kötelesek minden beérkezett szénmennyiséget a pénzügyi hatósággal hivatalosan közölni.

A jegyző büne

Tudott egy apagyilkosságról, de nem
jelentette föl a tetteket

Beogradból jelentik: Nagy szenzációt keltő letartóztatás történt a napokban Zajecsáron. A csendőrség letartóztatta Jovanovics Pétert, Slijivara nagyközség jegyzőjét, akit hűnadalóssággal vádolnak.

Múlt év októberében Slijivaran meggyilkolták Jakovljevic Nasztázt, a község egyik legvagyonosabb gazdálkodóját. A csendőrség a gyilkosok hűnadalókat nem tudta kézrekeríteni, még néhány héttel ezelőtt az áldozat huszonkét éves fia önként jelentkezett a csendőrségben és bevallotta, hogy Bajkics Ilija nevű barátjával együtt ő tette el láb alól az apját. A gyilkos parasztságos elmondta, hogy apjával már évek óta feszült viszonyban élt, mert az öreg gazdálkodó nem akarta fedezni a fia költségeit, sőt a szőlő és az erdő szőlővel való zsebnézést adott neki.

— Majdnem minden nap összevesztem apámmal — vallotta a gyilkos — de pénzt sohasem tudtam kapni tőle. Mindig azt mondta, hogy kosztot és lakást kaplatok nála, de ha pénzt akarok, akkor menjek dolgozni, mert tőle nem fogok látni egy parát sem. Elapaszította a dolgot barátomnak, Bajkics Ilijának, aki azt tanácsolta, hogy öljem meg az apját. Eleinte nem akartam ráhallgatni, később azonban, amikor a várható örökségre gondoltam, megfogtam és engedtem a csábításnak. Bajkicsal megbeszéltük, hogy este belopózunk apám hálszobájába, agyonverjük az öreget és a holttestet elássuk. El is követjük a gyilkosságot, majd az élettelen testet éjszakánként idején kocsira raktuk, kivittük a község határába és egy elhagyott helyen elfeledtük.

A csendőrség a gyilkos utáztatásai nyomán rá is akadott arra a helyre, ahol a hűnadaló elrejtették és egy másik máteres gödör alján meg is találták a meggyilkolt gazdálkodó holttestének maradványait.

Az apagyilkos hűnadalókat lefolytató csendőrségnek arra a kérdésre, mi készítette arra, hogy feljelentse önmagát, így felelt:

— Nem volt azóta egyetlen nyugodt éjszakám sem. Állandóan furdalt a lelkiismeret, nem bánom tegyenek velem amit akarnak, legjobban szeretnék már én is meghalni.

A csendőrség a fiatal Jakovljevic vallomása alapján elfogta és letartóztatta Bajkics Iliját is, aki eleinte tagadta a terhére rótt bűncselekményt, később azonban megígért és bevallotta, hogy felszólalt agyonverték a szerencsétlen öregembert és holttestét elásták. Bajkics vallomása különben szenzációval is szol-

gált: az apagyilkos büntársa elmondta, hogy a gyilkosság után másnap felkereste Jovanovics Petró községi jegyzőt, akinek elbeszélte a gyilkosságot és tanácsot kért tőle arra, hogy mit tegyen. A jegyző azt válaszolta, hogy ha már megtörtént a dolog, úgysem lehet rajta segíteni és legokosabb ha hallgat.

— Nyugodt lelejtés — mondotta neki a jegyző — én sohasem foglak elárulni.

A csendőrség a vallomás nyomán letartóztatta a községi jegyzőt, aki ebben az időben éppen Zajecsáron tartózkodott. Jovanovics Péter kihallgatása alkalmával beismerte, hogy tudott a bűntényről.

Két-három hónapra zárják ki a rendzavaró képviselőket a német birodalmi gyűlésről

A birodalmi gyűlés elnöksége szigorú rendszabályokat léptet életbe
a mind gyakrabban ismétlődő karzati tüntetések ellen is

Berlinből jelentik: Az utóbbi időben mind gyakrabban történt meg, hogy a birodalmi gyűlés ülését a karzaton kommunisták és munkanélküliek tüntetésekkel zavarták meg. A birodalmi gyűlés elnöksége most különböző rendszabályokat léptet életbe az ülések rendjének biztosítására és a karzati tüntetések megismétlődésének megakadályozására. A munkanélkülieket majdnem minden esetben a kommunista képviselőket engedték a birodalmi gyűlésre, mert az eddigi gyakorlat az volt, hogy minden parlamenti párt számaránya szerint megfelelő számú jegyeket kapott a karzati látogatók közt való szétosztásra.

A birodalmi gyűlés ügyrendi bizottsága keddi ülésén egy határozott, hogy azt a képviselőt, aki az ülésen a rendet zavarja és akit az elnök javaslatára a birodalmi gyűlés bizonyos számú ülésről kitilt, nem úgy mint eddig négy-nyolc napra zárják ki, hanem két-három hónapra és erre az időre elveszti képviselői tiszteletdíját és nem használhatja a kizárás ideje alatt vasúti és villamos szabadjegyet sem. Azt is kimondta az ügyrendi bizottság, hogy ha a karzati tüntetés esetén kiderül, hogy a tüntetők valamelyik képviselőtől kaptak jegyeket, akkor az illető párttól megvonják a karzati jegyeket.

Amanullah Kabul bombázásával fenyeget Ismét megváltoztak az afganisztáni erőviszonyok

Moszkvából jelentik: A United Press jelentése szerint Afganisztán új emíriének katonai helyzete korántsem oly kedvező, mint az elmúlt hetekben látszott. Kabulból elkésve érkezett jelentések úgy tudják, hogy

Amanullah az előbbi időben mindenfelől nagyobb erősítéseket kapott.

A kabuliak küzdölme Amanullah ellen egyáltalán nem reménytelen. Ali Ahmed Khan csapatának egy része Habidullahhoz pártolt.

Kabuli angol jelentés szerint a kabuli emir erőszakos uton csapatokat akart toborozni és Ghaznihez kivátni. Erőszakoskodásai a kugitani törzsek lázadását vonták maguk után. A hadsereg egy része heves küz-

delem után Ali Mehmed Khanhoz pártolt. Jellalabadi törzsfőnökei Kadában nagy haditanácsot tartottak, amelyen kidolgozák a Habidullah elleni hadjárat tervét.

Üzenőt idegent szállítottak Kabulból Indiába. Amanullah volt hadügyminisztere, Kandaharban Herakba ha ment, hogy az ottani törzsek vezetőivel tárgyaljon.

Mint Párisból jelentik, a Petit Parisien jelentése szerint

Amanullah repülőgépről röpiratot dobott le Kabulra és figyelmezteti a lakosságot, hogy a város bombázatai fogja.

Amanullah felhívja híveit, hogy a város bombázatai elől meneküljenek biztos helyre.

A kínai kormány megszüntette a pekingi diplomata-negyedet

A nacionalista kormány megaláznál tartja, hogy a külföldi követségek negyedében a kínai hatóságoknak nincs semmi joguk

Tokióból jelentik: Diplomáciai körökben óriási meglepetést keltett, hogy

a kínai kormány hivatalosan értesítette a Pekingben székelő külföldi diplomatákat, hogy megzúdul az ugynevezett diplomata-negyed.

Eddig ugyanis Pekingnek az a része, amelyben a követségek palotái vannak, extraterritoriális terület volt. Ebben a hatalmas városrészbe menekültek a külföldiek

zavaros időkben és a kínai hatóságoknak ezen a területen semmiféle hatalmuk nem volt, még az igazságszolgáltatást is a külföldi követek látták el.

A kínai nacionalista kormány egy találya, hogy ez a rendszer, amely a világ egyetlen államában sincs, súlyosan megalázó Kínára

és ezért megszüntette a diplomáciai negyed intézményét és ezt a részt nem tekinti többé extraterritoriális területnek.

Adóeltitkolás miatt letartóztatták a marosvásárhelyi cukorgyár igazgatóját

A miniszteri inspektort, aki az ügyben a vizsgálatot vezette, öt millió
leivel megvesztegették

Marosvásárhelyről jelentik: A marosvásárhelyi cukorgyárban nagyarányú adóeltitkolási bűnyűg patant ki a napokban. Az ügyészség azzal vádolja a cukorgyár vezetőit, hogy Stamate vezérinspektort, akit egy adóeltitkolás ügyében küldtek ki, több millió lejfel megvesztegették. Ugyancsak milliókkal vesztegette meg a gyár vezetősége Ionescu segesvári banktisztviselőt is, aki könyvszakértőként vett részt a vizsgálatban. A vesztegetéseket az ügyészség vádjá szerint a gyár román titkára, Stelescu követte el. Az ügyészség először Stelescu titkár intézte maga elé és nevében a következő táviratot intézte Stamate pénzügyminiszteri vezérigazgató címére: »Cukorgyári ügyben komplikációk. Az Ön jelenléte feltétlenül szükséges. Stelescu.«

A táviratra Stamate azonnal vonatra ült és Marosvásárhelyre érkezett. Az állomáson már detektívek várták, akik egyenesen az ügyészségre kísérték. Megmozdása alkalmával állítólag betétkönyveket találtak nála, amelyekből kitűnik, hogy két évvel ezelőtt, amikor vizsgálatot vezetett a gyár ellen emelt adóeltitkolási vád ügyében, három milliót helyezett el a bankokban. Különösnek látszik egyébként, hogy Stamate vezérigazgató épen erre az utra tartotta szük-

ségesnek magával hozni az ellene bizonyíték és bünyűként szolgáló takarékkönyvet. A vezérigazgató eleinte erőlyesen tiltakozott a megvesztegetés vádjá ellen, később azonban az eléje tárt bizonyítékok hatása alatt beismerte, hogy két évvel ezelőtt, amikor a gyár ellen vizsgálatot vezetett az adóeltitkolás ügyében, öt millió lejfel megvesztegette. Ionescu könyvszakértő, aki szintén résztvett a vizsgálatban, két millió lejt kapott.

Stamate beismerése után az ügyészség rendelkezése a rendőrség emberei Marosvásárhelyről autón Segeşvárra szálltak ki, honnan Ionescu könyvszakértőt és feleségét a marosvásárhelyi ügyészségre szállították. Eddig összesen hat letartóztatás történt a vesztegetés és adóeltitkolás ügyében. Stelescu, Samate, Ionescu és feleségén kívül az ügyészség letartóztatta Kramer cukorgyári vezérigazgatót, aki csak rövid idő óta működik a gyárnál és Keleti Péter a gyár volt vezérigazgatóját. Az ügyészség házkutatást is tartott a gyár irodájában, ahol a páncélszekrényben több bizalmas feljegyzést találtak. Az ügy mindenfelé nagy feltűnést keltett és a vizsgálat fejleményei elé nemcsak Marosvásárhelyen, hanem egész Erdélyben nagy érdeklődéssel tekintenek

Szombaton nyílik meg Kara Mihály szobrászművész kiállítása

Kara Mihály nagyváradi szobrászművész, román udvari szobrász, aki — mint már megirtuk — néhány hete Szuboticán tartózkodik, február 23-án, szombat délután hat órákor nyitja meg reprezentív kiállítását a Beograd-szállodának a koncertterem mellett levő emeleti különtermében.

A szuboticei Ujságíró Klub rendezésében megnyíló kiállítás Szubotica művészi életében nagyjelentőségű eseménynek ígérkezik. Kara Mihály neve nemcsak Erdélyben fémjelzett, hanem művész- és szakkörökben mindenütt megbecsüléssel és elismeréssel beszélnek a kiváló szobrászművész és grafikus munkáiról. A kitűnő művész szuboticei kiállításán több mint százhusz kép, egész modern grafikai munkák: szén-, tuss-, ceruza-, kréta-rajzok, litográfiák, kisebb plasztikai munkák, kis szobrok, aktok, domborművek, porcellánszobrok, bronz és gipszplakettek, valamint bronz- és ezüstérmék szerepelnek. Kara Mihály ezenkívül szuboticei tartózkodása alatt már több ismert szuboticei személyt is megmintázott, illetve lerajzolt és ezek a szobrok, reliefek és képek is szerepelnek a kiállítás anyagában.

A kiállítás, amely naponta délelőtt 9—1-ig és délután 4—8-ig tekinthető meg belépődíj nélkül, felöleli Kara Mihály egész oeuvrejét és így méltán megérdemli azt a szokatlanul nagy érdeklődést, amely megelőzi.

Revolverharc a futballabdáért

Tárgyalás a szuboticei törvényszéken

A szuboticei törvényszéken kedden tárgyalta Laticnovics Milán törvényszéki tanácselnök büntető tanácsa Tóth Béla palicsi fűszerkereskedő bűnjegyét, akit az ügyesség szándékos emberölés kísérletével, valamint a szerb büntető törvénykönyv 103. szakaszába ütköző vétséggel vádol. A vád szerint Tóth Béla 1927. év augusztus huszonkettedikén Palicson, revolverből kétszer rálőtt Loncsarszki Velicsko fuvarosra, akit azonban a golyók nem találtak. Tóth Béla ezalkalommal olyan kijelentéseket is tett, amelyek a szerb büntető törvény 103. szakaszába ütköznek.

Ebben az ügyben tartották meg hétfőn a főtárgyalást, amelyen a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek. Elmondotta, hogy a kérdéses napon, a délutáni órákban a palicsi országot melletti tisztáson több fiu futballozott. Loncsarszki téglával megrakott kocsijával Szubotica felől arra jött, utána egy másik kocsi haladt, szintén téglarakománnyal. A futball labdávalamikor Loncsarszki kocsija alá gurult, amire a fuvaros lezárt a kocsirol, felvette a labdát és a kocsi alá tette. A labdázó fiuk közül Hebllein József fia odament a fuvaroshoz és vissza kérte tőle a labdát. Loncsarszki megtagadta a labda visszaadását, mire a fiu odament a vádlotthoz, aki közeli fűszerüzletben tartózkodott és kérte, lépjen közbe, hogy visszakapja labdáját.

— En egy pálcát vettem a kezembe — mondotta a vádlott — és odamentem Loncsarszkihoz, felszólítva őt hogy adja vissza a fiu labdáját. A fuvaros a legkoromból szavakkal sértegetett. Mondotam, hogy ne sértegessen, hanem adja ide a labdát, erre a fuvaros felkapott egy téglát és azzal meg akart támadni. Erre elővettem nadrágzsebemből revolveremet és ijesztésből kétszer a levegőbe löttem. Miután látták, hogy nem rájuk löttem, még bátrabbak lettek és támadólag léptek fel. Ők keiten voltak, én egyedül és így jobbnak láttam elfutni. Bementem üzletembe és bezártam a boltajtót. A fuvarosok odajöttek a boltba, de nem tudták bejönni.

Előd: Maga bottal ráütött a fuvarosra?
Vádlott: Igen, de a botot elvette tőlem a fuvaros. Azután adtam le a riasztólövéseket. Nekem egyáltalában nem volt szándékomban rálőni a fuvarosra.

A vádlott kihallgatása után a bíróság Loncsarszki Velicskó sértettet hallgatta ki tanúként. Elmondotta, hogy ő és Rudniskzi Marian téglát szállítottak Szuboticeáról Palicsra egy villaépítéshez. Amikor az épülő villához értek, látták, hogy öt-hat gyerek futballozik. Hívták a gyerekeket, hogy segítsenek a téglát lerakni. Kaptak dírt. Azt mondták a gyerekek, hogy adjunk dollárt és odaróptették a labdát a kocsihoz. Loncsarszki felvette a labdát, mire odament a vádlott és így szólt:

— A törvény nevében álljon meg és adja vissza a labdát.

— Nem adom — felelte Loncsarszki, — hanem átadom a laktanyán a rendőrségnek.

— Akkor én a törvény nevében rávágok a bottal — felelte a vádlott.

— En pedig a törvény nevében hozzávágok egy téglát — mondotta Loncsarszki és a téglát fel is vette, mire Tóth a kezére ütött a bottal. Loncsarszki elvette a botot, mire Tóth revolvert vett elő és Loncsarszki-ra célozva kétszer elsütötte.

Előd: A fejére célozva lőtt?

— Igen.

— Hány lépésről?

— Három lépésről.
— Akkor alighanem a fejébe furódott volna a golyó.
— Célozva lőtt — ismételte a tanu.
A szembesítésnél a vádlott fenntartotta azt a vádlomását, hogy csak ijesztésből lőtt és fölfelé tartotta a fegyver csövét.

Béni Jakab tanu kihallgatása után Gálcs Bogdán államügyész indítványt terjesztett elő, hogy a bíróság napolja el a főtárgyalást és a meg nem jelent tanuk, valamint új tanuk beidézését kérte. Grabovac Pavle dr. védő szintén több új tanu beidézését kérte. A bíróság helyt adott úgy az ügyész, mint a védő előterjesztésének és a tárgyalást elnapolta.

Lassan haladnak a jóvátételi tárgyalások Az akadémikus jellegű vita után albizottságokat küldött ki a párisi szakértői konferencia

Párisból jelentik: A keddi reggeli lapok részletes jelentéseket közölnek a jóvátételi szakértő-bizottság hétfői üléséről és családossal állapítják meg, hogy a múlt héten megindult akadémikus jellegű vita még mindig nem ért véget és a német delegáció még mindig nem terjesztette be javaslatait a német jóvátétel teljes összegének és a törlesztések évi részleteinek megállapítására vonatkozólag.

A hétfői ülésen dr. Schacht német birodalmi bankelnök indítványára elhatározták, hogy albizottságot alakítsanak, amely részletesen tanulmányozni fogja a fizetési mérleg kérdését

és eljött veszi annak, hogy a várható éles vita a plénumban folyjon le.

Ennek az albizottságnak egyelőre csak két tagja van: dr. Schacht és Stamp, az angol fődelegátus. Hétfőn az esti órákban a delegációk körében az volt a hangulat, hogy egyes kérdések tanulmányozására újabb albizottságot kell alakítani. Így

a tulajdonképeni vita a bizottság plénumban ismét több napos halasztást szenved

és valószínű, hogy a szakértő-bizottságunkja tovább fog tartani, mint ahogy eleinte gondolták.

Uj forradalom tört ki Mexikóban A felkelők vissza akarják adni a katolikusok jogait

Mexikóból jelentik: Mexikóban újabb és az eddigieknél nagyobb méretű forradalom tört ki.

Vallenzuella volt londoni követ a lázadás vezére, aki a vele szövetkezett Vanzo tábornokkal

megkezdte a harcot Gill köztársasági elnök ellen.

Vanzo tábornok a lakosság katolikus tömegeit szervezte meg és megígérte azoknak, hogy

győzelme esetén a katolikusok visszakapják elvesztett jogait.

A felkelőkhöz csatlakozott Calvez volt köztársasági elnök is, aki arra törekszik, hogy Gilt elűzze és helyét elfoglalja. A felkelés a katolikus tömegekben nagy lelkesedést keltett és tömegesen csatlakoznak a katolikusok a felkelőkhöz. A kormány sokkal veszélyesebb-

nek tekinti a felkelést, mint ahogy az első percekben látszott.

A felkelők ellen az összes hadosztályokat mozgósították

és a kormánycsapatokat maga a hadügyminiszter vezérli.

Vanzo tábornok nyolcezer felkelő élén bevonult az arizonai határon levő Nogales városba, amelynek helyőrsége csatlakozott a forradalmárokhöz. A felkelők itt üttették fel táborukat és idevárják Vallenzuellát is, a felkelés irányítóját. Valószínűnek tartják, hogy a felkelők Vallenzuellát fogják köztársasági elnökké kiáltani.

A forradalmi csapatok megkezdtek előnyomulástukat Sonora állam fővárosa felé.

Aguero tábornok és az északi hadosztályok husz más tábornoka a felkelőkhez csatlakoztak.

Most már bizonyos, hogy Trockij Konstantinápolyban tartózkodik A német hatóságokhoz még nem érkezett meg Trockij tartózkodási engedély iránti kérvénye

Konstantinápolyból jelentik: Most már egészen bizonyos, hogy

Trockij csakugyan Konstantinápolyban van és hétfőn délután már sokan látták a volt népbizost.

amikor orosz detektívek az egykori orosz nagykövetség palotájába kísérték, amelyben ma a szovjet képviselőtörek helyiségei vannak. Amerre Trockijt kísérték, mindenütt nagy csődület támadt és az emberek kiváncsian bámulták a volt népbizost. Az orosz konzulátusról származó hírek szerint

Trockij szívbeteg ugyan, de állapota nem élet-

veszélyes.

Mint Berlinből jelentik, Trockijnak Locbehez a birodalmi gyűlés elnökéhez intézett táviratával kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy

a Trockij táviratában említett tartózkodási engedély iránti kérvényt, amelyet Trockij a konstantinápolyi német konzulátushoz akart benyújtani, ott még nem kapták meg.

Ha Trockij tényleg benyújtja a kérvényt, akkor a konstantinápolyi konzulátus haladéktalanul továbbítja azt a német birodalmi kormányhoz, amely rövidesen dönt Trockij tartózkodási engedélyének ügyében.

Ujabb letartóztatások Spanyolországban A spanyol tüzértisztek a kormányhoz memorandumot intéztek, amelyben szolidárisaikkal jelentik ki magukat a lázadó tisztekkel

Változásokat várnak a spanyol diktatura összetételében

Londomból jelentik: A francia-spanyol határról érkező jelentések szerint

Madridban hétfőn letartóztatták két tábornokot.

akiket a katonai fogházba vittek. A kormány tagjai Primo de Rivera elnökletével hétfőn rendkívüli minisztertanácsot tartottak a politikai helyzetről. Politikai körökben nem tartják lehetetlennek, hogy a direktórium összetételében rövidesen változások lesznek.

A madridi rendőrfőnök hétfőn házkutatást tartott a spanyol képviselőház egykori elnökének, Miguel Villanuevanak lakásán. Az agg politikus egész levelezését lefoglalták és az iratok áttanulmányozása után

a képviselőház egykori elnökét letartóztatták. Miután az agg politikus súlyos beteg, megengedték, hogy detektívek a lakásán őrizzék.

A tüzértisztek körében egyre jobban terjed a kormányellenes mozgalom.

Az ország valamennyi helyőrségének tüzértisztjei memorandumot intéztek a kormányhoz és ebben

a memorandumban a tüzértisztek bejelentik, hogy minden tekintetben szolidárisak a Ciudad Realban és Valenciában letartóztatott tisztekkel.

A memorandumban a tüzértisztek általános politikai amnesztiát követelnek.

Evente egy harmad milliárd a rokkantak ellátására

A szociálpolitikai minisztérium kimutatása

Beogradból jelentik: A szociálpolitikai minisztériumban most állították össze kimutatást az országban élő segélyezett hadirokkantokról. A kimutatás szerint 1928 április elsején 26.538 gyermekes rokkant, 26.772 gyermektelen rokkant, 73.208 gyermekes özvegy, 45.332 gyermektelen özvegy, 27.992 apátlan-anymátlan árva, 3190 fivér és nővér 4191 szülő, 5550 apa és 10.434 anya van, akik segélyt kapnak.

A szociálpolitikai minisztériumban most dolgoznak az új rokkant törvényjavaslaton és ezzel kapcsolatban elrendelték a létszám újabb megállapítását. A pénzügyi hatóságok már szigorú intézkedéseket kaptak, hogy a szükséges adatokat terjesszék fel.

Arról, hogy az államnak miibe kerül a hadi rokkantak segélyezése felvilágosítást nyújtanak az alábbi adatok: Az ország területén havonta 77.731.675 dinár segélyt folyósítanak, ez évente 332.780.162 dinárt tesz ki. Ebből az összegből a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság évente tízmillió dinárt fizet ki a rokkantaknak.

KRÓNIKA

Cigánybál

Ha díjat tűztek volna ki a legsikerültebb és legvidámabb bála, a szuboticei cigánybál bizonyosan az első díjat vitte volna el. A szuboticei cigányegyed krémje, a legszebb és legkéketebb szemű cigánylányok, a legdelecebb kispriások vonultak fel a bálon, amely mindvégig »egzotikus« volt. Akik a régi évekből ismerik a cigánybálat, azok most sem mulasztották el felkeresni a bálhelyiséget és így az asztaloknál nem csak a cigánysor előkelőségét, hanem sok vidámságszerető, ugynevezett »jobb közönség« is helyet foglalt. A bál azzal kezdődött, amivel más bál végződni szokott: hangulattal. Az ajtóban fényesre fésült és fehérre heretvált szmokingos cigányok fogadták az érkezőket. A szubotból előkerültek a viharvert, öreg szmokingos és frakkok, amelyeket az idő esiszolt tükör fényesre. Bent már edesen szólt a muzsika, a hívogató nótá, hogy: gyere be rózsám, gyere be...

Nem maguk voltak odabent. Nyolckor már mozogni sem lehetett a helyiségben. Rózsaszín és piros és újból piros ruhák, sárga, nagy ríktó rózsák fehérre puderezott kreol vállak, égő fekete nagy szemek. A sarokban a zenekar ünneplő arca. A primás, akit úgy hívnak, hogy Lóhalál Pista, ringatta defekát és húzta, húzta sejtelmesen. Elég nagy a feje busuljon a ló...

Itt nem busult senki. Egy óra leforgása alatt már kitétek az első részegeket az udvarra. A zenekar a »Kitétek a holtestet az udvarra« címűt húzta könnyet esordítón, majd Lóhalál Pista frontot változtatott és illdőzöbe vette az egyik cigánymenyecséket, aki narancsot árult.

A kiszolgálást is házi kezelésben végezték. Farsangi jókedv ragadta el a közönséget. A cigányelőkelőségek úgy mulattak, mint a grófok.

— Gyere ide füstös — mondta egy lakkepipős öregedő cigánybáró, aki évilken maga is kontrás egy szuboticei zenekarban. — Gyere ide füstös, nézd, hogy mulatnak az urak. Húzd el nekem azt a nótát, melyet ő dalolt — parancsolta és százdinárt ragasztott a kollega ur homlokára.

— Régi szép szokás — sóhajtottá.

Lóhalál Pista primást a »gyanta« felvillanyozta. Ő volt a bál rendezője, ellenőre, mindene. Hegedűvel a kezében ellenőrizte, hogy hány narancsot adott el a menyecske és jogellenesen felszippantotta annak tiszta jövedelmét. Látott-futott a táncoló szép lányok selegében. Már fél órája rugták a padlót egyfolytában, szakadt a víz az arcokon, szakadt a ruha dereka, csak a vonók nem szakadtak. A cigányok példát statuáltak a mai gerinetelen »egy fekete mellett busuló fiataloknak«, hogyan kell mulatni.

Fekete, fekete — tért vissza a mulba melódiaért Lóhalál Pista, aki nyilván előzőn akart a mélyen tisztelt gyülekezetre. A bál közönség éjféltre megsza-porodott, mert a városban gyorsan híre terjedt a bálnak és a szomszéd »elit« bálból ide szöktek a fiatal emberek mulatni. Valamelyik, az illumináció felé közeledő cigány elkiáltotta magát:

— Gyerekek, hozzatok egy dzsesszbandát, hozzatok ide azokat a vértelen muzsikásokat, húzzák máma ők, cigány, le a hegedűvel és mulass — szónokolt az öreg B listás cimbalmos rózsás jókedvében.

— Az, kell a fonéknak — forkolták le a józanabak.

A jazzbandból így nem lett semmi, bár jó lett volna, mert egyenként dőltek ki a zenekar tagjai. Az üzenet rövid volt. A bál közönség nagyrésze szuboticei zenész volt és azok vitték át a megüresedett helyeket.

Éjfél után szimbólikusan eltemették a nagybőgőt. Ez nagyon misztikus aktus volt. Hamisítatlan sátoros

cigányok vonultak be, akik »nane bakis és nane kenyér« jelszavával megrohanták a cigányarisztokratákat, majd rejtelen bókuszpókuszok között kétvállra fektették a nagybőgőt, meglocsolták borral és ezzel, csak úgy képtelen, eltemették a gondokat...

De csak képtelen. A valóságban még meg vannak. Például Lóhalál Pista primás összekulombözött a másodprimással, valami Mezeivel, akinek a felesége árulta a narancsot és eladott vagy százat. Ez lett a nóta vége...

A rossz nyelvek szerint a primás magának vindikálta a narancs után befolyt tiszta jövedelmet, emiatt összeveszett Mezei másodprimással, akinek öt apró gyereke van és kirugta a bandából...

A cigánybálnak az öt rajkó itta meg a levét. A papa állásnélkül van, hideg is van, csak kenyér nincs. Nem volt szép Lóhalál Pistától így elbánni a szegény másodprimással...

(sz.)

A vasut darabokra tépett egy vasuti őrt

Borzalmas szerencsétlenség a Vinkovci—bródi vonalon

Oszjékről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a Vinkovci—bródi vonalon, Vrpolje állomás közelében a 116-os őrháznál. A 13. számú személyvonat elütötte a vasuti őrt, akit a vonat kerekei darabokra téptek.

A Vinkovci és Bród közötti vonalon kettős sínpár húzódik végig. A 116. számú őrháznál szokta keresztezni egymást a 13. számú személyvonat és az 56. számú tehervonat. Hétfőn a tehervonat egy-két perccel előbb érkezett az őrházhoz és Horgos József harminen négy éves őrt megfélemlítve a személyvonatról, a másik sínpáron állva fogadta a tehervonatot. Ebben a pillanatban ért az őrházhoz a személyvonat, amely teljes sebességgel rohogott és a mozdony elkapta a szerencsétlen embert, mielőtt még elugorhatott volna. Mire a vonat lefékezett, Horgos József már halott volt, a kerekek a felismerhetetlenségig összeroncolták holttestét.

A szerencsétlenül járt ember feleséget és négy gyereket hagyott hátra.

Két béres meg akart gyilkolni egy szentait tanárnőt

A tervük meggyűlöletük után elszöktek, de elfogták őket

Szentáról jelentik: Borzalmas büntény végrehajtását akadályozta meg a véletlen. Egy szentait tanárnőt két fiatal parasztleány meg akart gyilkolni, hogy pénzét elrabolhassák. A terv azonban meggyűlöletük és a rablók elmenekültek, de a rendőrség mindkettőjüket elfogta.

A gyilkosság terve Habram Győző szentait gazdálkodó bérésétől, Udvardi Gézától eredt. Udvardi bérésrészével Báló Józseffel állandóan arról tanácskozott, hogy hennan lehetne sok pénzt szerezni. Egy ilyen tanácskozás során öltött eszükbe, hogy Habram Győző leányának, Habram Ilona szentait gimnáziumi tanárnőnek, aki már hosszabb idő óta ágybanfekvő beteg, sok pénze van. Amikor megtudták, hogy a beteg tanárnő a párnája alatt tartja pénzét, elhatározták, hogy amint alkalom kínálkozik, behatolnak hozzá, meggyilkolják és a pénzt elrabolják. A terv végrehajtására kedvező alkalom nem váratott sokáig magára. Az elmúlt nap délelőttjén Habramék eltávoztak hazulról és a bezárt lakásban csak a beteg maradt. A béresek elhatározták, hogy a házhelyiek távollétében felhasszálják a büntény végrehajtására. Báltól szerezték és míg Udvardi kiállt az uccáról öröködni, Báló feltörte a lakásba vezető ajtót. A lakást nem ismerté, szobáról-szobára ment, keresve azt a szobát, ahol a tanárnő fekszik. Sapkáját mélyen a szemébe húzta, gallérját felgyűrte, hogy ne ismerjenek rá, majd benyitott az egyik szobába, ahol az ajtóval szemben egy nagy tükör állott. Ebben a szobában fekszik Habram Ilona, aki a tükörből meglátta a szobába lépő, hátával fellegyvert alakot. Nyomban megismerte benne bérésüket és rémület hangján rákiáltott:

— Mit akarsz itt, Józsi!

Báló, aki csak most vette észre, hogy ebben a szobában fekszik a tanárnő, zavarbajott és dadogni kezdett:

— A cselédet keresem, mert egy lina várja az udvaron.

A tanárnő nem vesztette el lélekjelenlétét és nem árulta el, hogy a cseléd a piacra ment, hanem azzal igyekezett megijeszteni Báltót, hogy csak a szomszédban van és mindjárt kell neki jönni. Báló megjegyezte, hogy a cseléd megérkezik, mielőtt még végrehajtaná szándékát és ezért kisompolygott a szobából. Behívta

Ételkezés után MAGNA egy pohár egy kávényi vízben

elősegíti az emésztést, szabályozza a székélet, a túlbő gyomorsav-kiválasztódást, megszünteti azonnal a gyomorégést, a hányingert, a kellemetlen száj- és gyomorszagot, gyógyítja a bál- és gyomorhurutot, a gyomorfekélyt, aranyerőt, epebőzést.

Drogériáknál és drogeriákban csomagja 4 dinár

az uccáról Udvardit, akivel közölte, hogy hogyan jár és azt ajánlotta, hogy szökjenek meg. Feltörték a kamrát, ahonnan élelmiszereket loptak és megszöktek.

Habramék, amikor hazatértek, értesültek arról, hogy milyen halálos veszedelemben forgott leányuk. Értesítették a rendőrséget, ahol megindították a nyomozást, de a szökevényeket nem sikerült megtalálni. Közben Habramnak dolga akadt Felsőhegyen és onnan visszatérőben szembetalálkozott a két szökevényvel. Azok is meglátták és futásnak eredtek, de Habramnak sikerült Báltót elfogni és a rendőrségre vinni. A rendőrségről nyomban detektívek mentek ki és elfogták Udvardit is.

Kihallgatásuk során mindketten beismerték, hogy meg akarták gyilkolni Habram Ilona tanárnőt, hogy aztán kirabolhassák. A rendőrség kedden beszállította őket a szuboticei ügyészségre.

TÖZSDE

Zürich, febr. 19. (Zárlat.) Beograd 9.1275, Párizs 20.3075, London 25.333.75, Newyork 520, Brüsszel 72.23, Milánó 27.303, Madrid 79.25, Amsterdam 208.25, Berlin 123.45, Bécs 73.05, Szófia 3.75, Erág 15.415, Varsó 58.30, Budapest 90.67, Bukarest 3.15.

Noviszadi terménytőzsde, február 19. Buza bácskai 79—80 kg. 245—247.50, szerémi 79—80 kg. 247.50—250, felsőbányai és bánati, paritás Vrsac 79—80 kg. 227.50—240. Árpa bácskai 65 kg. 255—260, bácskai tavaszi 68—69 kg. 270—280, Zab bácskai, szerémi és szlavóniai 245—250, bánati 240—245, Tengeri bácskai és szerémi 250—262.50, bácskai és szerémi III. 270—275, Lisztek: Égg és őg bácskai 340—350, kettős 320—330, ötös 300—310, hatos 275—280, hetes 260—265, nyolcas 205—215, korpa bácskai és szerémi jutásákokban 180—185, Irányzat: állandó. Forgalom: 32 vagom.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 19. Határidőzár: Buza októberre 26.50—26.64, zárlat 26.60—26.62, márciusra 25.11—25.18, zárlat 25.17—25.18, májusra 26.08—26.17, zárlat 26.14—26.16. Rozs októberre 24.35—24.50, zárlat 24.49—24.50, márciusra 23.49—23.55, zárlat 23.50—23.52, májusra 24.34—24.41, zárlat 24.36—24.38. Tengeri májusra 28.79—28.85, zárlat 28.84—28.85. Készárnyiac: Buza 25.15—26.25, rozs 23.20—23.30, takarmányárpa 25.25—25.75, sörárpa 26—27.50, köles 26—26.50, tengeri 27.65—28.50, zab 25.75—26.25, korpa 18.75—19.

Bécsi sertésvásár, febr. 19. (Josef Saborsky & Söhne, Wien, St. Marx jelentése.) Felhajtás: zsírserítés 3218, hussertés 4822, ebből jugoszláviai eredetű 1624. Árak: prima urasági fűsertés S. 2.25—2.35, kivételesen 2.40, szedett sertés 2.10—2.25, kivételesen 2.40, öreg sertés 2.05—2.30, hussertés 2.00—2.70, Irányzat előbb élénk, aztán ellanyhult.

Chicagói terménytőzsde, február 19. Középarfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (127 hétényolead) 128 háromnyolead, május (132 háromnyolead) 133 egyenyed, július (134 ötnyolead) 135. Tengeri március (94 ötnyolead) 94 háromnyed, május (98 ötnyolead) 98 ötnyolead, július (101) 101. Zab március (49 háromnyed) 49 háromnyed, május (51 háromnyed) 51 ötnyolead.

Winnipeg terménytőzsde, február 19. Középarfolyamok: Buza május (134) 134, július (135 egyenyed) 135 és fél, október (133 egyenyed) 133 hétényolead.

Liverpooli terménytőzsde, febr. 19. (Zárlat.) Buza március (9 sh 3 d) 9 sh 2 hétényolead d, május (9 sh 5 ötnyolead) 9 sh 5 háromnyed d, július (9 sh 8 egyenyed d) 9 sh 8 ötnyolead d.

HIREK

— **Matkovics főispán bucsuja a bitolji tartomány tisztviselői karától.** Bitoljából jelentik: Matkovics Dobrica, a bitolji tartomány volt főispánja, akit mint ismeretes, Ófelsége a király a bácskai tartomány élére helyezett át, új székhelyére, Szomborba való elutazása előtt hétfőn délelőtt bucsuzott el a bitolji tartomány tisztviselőitől. A tisztviselők kar testületileg jelent meg a távozó főispán előtt és az egyik tisztviselő beszédére Matkovics Dobrica meghatott szavakkal válaszolt. Megköszönte munkatársainak odaadó munkásságát és felhívta őket, hogy az uralkodó és a hazai iránti kötelességüknek a jövőben is az eddigi tanúsított lelkiismeretességgel tegyenek eleget. Kijelentette a főispán, hogy a tartományi tisztviselői kar példás munkássága tette lehetővé azt, hogy a tartomány adminisztrációja semmi kívánni valót nem hagy hátra. Matkovics Dobrica főispán ezután átadta hivatalát Blagojevics tartományi jogi referensnek és hétfőn este új állomáshelyére Szomborba utazott.

— **Kinevezték a legfőbb törvényhozó tanács titkárárt.** Beogradból jelentik: Szrskics Milán igazságügyminiszter a legfelsőbb törvényhozó tanács titkárává dr. Kugler igazságügyminiszteri osztályfőnököt nevezte ki. A törvényhozó tanács titkárának különösen a tanács elé kerülő törvények technikai szempontból való előkészítésénél van nagy szerepe. Dr. Kugler Milán mellé a titkárság titkárságai az igazságügyminiszter Bogdanovics Milán kabinetfőnököt, dr. Paharuhor Nikola igazságügyminiszteri titkárt nevezte ki. A legfelsőbb törvényhozó tanács helyisége a miniszterelnökség eddigi helyiségeiben lesz és itt lesz a hivatala Pérics Ninkónak is, aki a miniszterelnök állandó referense a tanácsban.

— **Bucsubankett Vildovics Antonije bácskai főispán tiszteletére.** Vildovics Antonije bácskai főispánt, mint ismeretes, államtanácsossá nevezték ki. A távozó főispán tisztelői és barátai csütörtökön este ünnepi bucsubankettet rendeznek Vildovics Antonije tiszteletére. Vildovics Antonije pénteken utazik el Beogradba új állomáshelyére.

— **Kulára helyezték a noviszdai főszolgabírórt.** Noviszdáról jelentik: Dr. Kovács György noviszdai főszolgabírórt a belügyminiszter kedden táviratilag hasonló minőségben Kulára helyezte át. Miután Kovács György utódját még nem nevezték ki, a távozó főszolgabíró hivatala vezetését Obremov Jován szolgabírónak adta át. Dr. Kovács György dr. Szerdán új állomáshelyére, Kulára utazik, ahol átveszi a főszolgabírói hivatal vezetését.

— **Poincaré influenzában megbetegedett.** Párisból jelentik: A kormány tagjai kedden délután minisztertanácsot tartottak, amelynek vége felé Poincaré elhagyta a tanácskozási termet és kijelentette, hogy nyomban ágyba kell fektetnie, mert már napok óta erős influenzában szenved. Briand külügyminiszter, aki már két hete beteg nem vett részt a keddi miniszter tanácsban. Briand betegsége elég komoly komoly természetű, anélkül is inkább, mert a külügyminiszter még korábbi influenzáját sem heverte ki teljesen, amikor újból megbetegedett.

— **Az olasz kormány megakadályozza a falusiaknak a városba való költözését.** Rómából jelentik: Kedden lépett életbe Olaszországban az a törvény, amely szigorú rendelkezésekkel akarja megakadályozni a falusi lakosságok városokba való öntözését. A törvény kimondja, hogy a falusi a városba való érkezése után köteles jelentkezni a rendőrségen és a két hét alatt nem tud magának lakást vagy állást szerezni, el kell hagynia a várost, ha pedig álláshoz jut, hat hónapig akkor is rendőri felügyelet alatt áll és ha időközben átszeli elvesszi, azonnal el kell hagynia a várost. Aki a városban él és arról a rendőrségen nem tesz jelentést, azt börtönbüntetésre ítélik.

— **Togo tábornagy haldoklik.** Tokióból jelentik: Togo tábornagy, a japáni nemzeti hős, aki az orosz-japán háborúban Csuzimánál tönkrevverte az orosz hajóhadat, tüdőgyulladásban megbetegedett. A nyolcvanöt éves tábornagy állapota aggasztó. Kirohito császár, akinek a tábornagy nevelője volt, állandóan érdeklődik a beteg állapota iránt.

— **Harminecz munkás bérharc előtt áll a német fémiparvágásokban.** Berlinből jelentik: A badeni és pfälzi fémipari szövetség az állandóan súlyosbodó gazdasági helyzet miatt felmondta a március 31-ikén lejárt bérszerződéseket. És bérharc áll küszöbön, amely harminecz munkást érint.

— **Szobrot emelnek Eiffel mérnöknek.** Párisból jelentik: Ebben az évben ünnepi megemlékezést tartanak Eiffel-torony felépítésének negyven éves jubileumát. A világhírű toronyépítést ugyanis 1889-ben kezdte meg Eiffel mérnök. A jubileum alkalmából szobrot emelnek Eiffelnek a Mars-mezőnek az Eiffel torony felé eső részén. A szobrot Bourden szobrászművész készíti. Eiffel mérnök főleg vashidak építésével foglalkozott és a szegedi Tiszahid is az ő műve.

— **Elítélték a berlini rádiócsíny tetteseit.** Berlinből jelentik: A berlini törvényszék kedden ítélték az egész világon nagy feltűnést keltett berlini rádiócsíny elkövetői felett. Néhány hét előtt, mint ismeretes, több kommunista fiatal ember elrabolta Schwarz dr. szerkesztőt, aki a rádióban akart előadást tartani.

Scherlinsky Alfréd, a rádiócsíny egyik elítélt tettese

ni. Dr. Schwarz helyett egy kommunista képviselő tartott kommunispropagandát szolgáló előadást. A berlini törvényszék most dr. Schlagot négy hónapra, Scherlinskyt háromhavi fogságra ítélte személyes szabadság megsértése miatt, egy társukat pedig tiltott fegyverviselés miatt husz márká pénzbüntetésre ítélték.

— **Beültették a kocsit és gyalogforgalmat a befagyott Dráván.** Osziokról jelentik: A Dráva lege több helyen megrepedt és megmozdult. A rendőrség szigorúan megtiltotta a kocsit és gyalogos közlekedést a zajló Dráván.

— **Meg akarják akadályozni a fiatalok nőülvételét Angliában.** Londonból jelentik: Az angol parlamenthez törvényjavaslatot nyújtottak be, a nőülvétel korhatárát tizenhat évre való felemeléséről. Eddig Angliában a férfiaknál tizenégy, a lányoknál tizenkét év volt a nőülvétel korhatára és a gyermekházasságok meglehetősen gyakoriak voltak. 1915-től 1926-ig három olyan házasságot kötöttek, amelyben az egyik fél tizenégy éven aluli, harmincat, amelyben tizenöt éven aluli és 292-öt, amelyben az egyik házasság fél tizenhat éven aluli volt.

— **A velszi herceg nagy beszéde az angol ipar fogvatartásáról.** Londonból jelentik: A brit ipari vásárt kedden nyitották meg Londonban és Birminghamban. A kormány nagy bankettet rendezett a megnyitáson résztvevő előkelőségek tiszteletére. A banketten a velszi herceg nagy feltűnést keltő beszédet mondott, amelyben rámutatott az angol ipar fogvatartására. Elmondta, hogy utazásai közben olyan vidékeket fordult meg, amelyek üzleti szempontból teljesen kihasználatlanok. Csodálja, hogy az angol ipar ezeket a területeket még nem fedezte fel és nem hódította meg. Ezután a bányamunkásokról beszélt, akiket testvéreinek mondott. Felhívta a figyelmet arra a nyomorra, amelyet a bányamunkások között tapasztalt. Kérte az illetékes tényezőket, hogy mindent kövessenek el, hogy a bányászok helyzetét megjavítsák.

— **Új, olcsó óriáslégkötőt épít Amerika.** Londonból jelentik: Sanfranciscói jelentés szerint Slade kapitány új óriáslégkötőt épít duralumíniumból minden bordázat nélkül. A légkötő hossza nyolcszáz láb lesz és motorjai összesen hétézerkét száz lóerőt fejlesztenek, amelyek a légkötőt hetvenöt mérföld gyorsasággal repítik. Üzemi költsége állítólag olyan olcsó lesz, hogy utasszállításnál mérföldenként két és fél penny tarifa mellett már kifizetődnek. A légkötővel először Honoluluba repülnek és ha az út sikerül, akkor átrepülnek az Atlanti-Oceánt.

— **Óvintézkedések az árvíz ellen.** Beogradból jelentik: Az építésiügyi miniszterium az építésiügyi szekciónak közzétette a következőket. A rendelet közli, hogy az abnormális fagy következtében a folyókat mindenhol körülbelül nyolcvan centiméter vastagságú jégpáncél takarja és ha az olvadás és jégzajlás bekövetkezik, gyors olvadás esetén ennek katasztrófális hatása lehet. Felszólítja az építésiügyi szekciókat, hogy a legnagyobb gondot fordítsák a folyókon álló objektumok megvédésére és azonnal tegyék meg a szükséges intézkedéseket. Gondoskodjanak kellő időben elegendő munkásról, akik szakemberek vezetésével végezzék el feladatukat. A szekciónak ugyancsak idejekorán kell gondoskodniuk tartalékanyagokról is, hogy a megsérült objektumokat gyorsan kijavíthassák. Azokat az utakat, amelyeket esetleges árvíz tönkretesz, gyorsan ki kell javítani, hogy a közlekedés fenn ne akadjon. Dr. Franges földművelésiügyi miniszter kedden délelőtt a miniszterium osztályfőnökeivel konferenciát tartott, amelyen résztvett Zecsevics tábornok is. A konferencián az árvíz elleni védőintézkedésekről tanácskoztak.

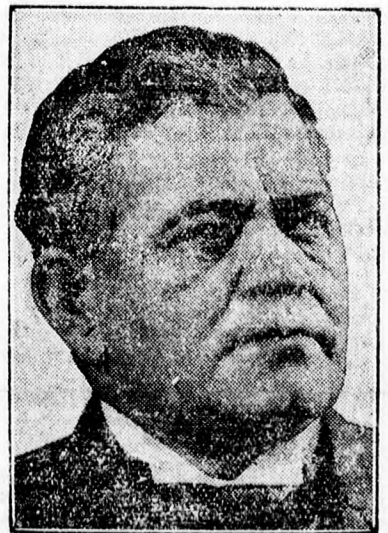
— **Elfogták a berlini bankrablás három tettesét.** Berlinből jelentik: A berlini rendőrség hetek óta nyomoz a Disconto Gesellschaft bankrablói után, akik, mint ismeretes, alagutat fúrtak a bank pánccellerme alá és a safe-ket kifosztották. A rendőrség kedden letartóztatott három testvért: Sass Miksát, Ferenget és Eriket. A három ismert veszedelmes kasszaőr az utóbbi időben feltűnő gyanús viselkedést, költöztek és többször Färisha és Amszterdamba utaztak, valószínűleg azért, hogy az ellopott ékszereket ott értékesítsék. Hézkutatást tartottak náluk, rengeteg értéktárgyat találtak és a rendőrség most azt igyekszik megállapítani, hogy azok a Disconto Gesellschaft pánccellermeiből valók-e.

— **Az amerikai szenátus ratifikálta a Magyarországgal kötött döntőbíróági szerződést.** Washingtonból jelentik: Az amerikai szenátus kedden jóváhagyta az Egyesült-Államoknak Magyarországgal kötött döntőbíróági és békéltető bíráskodási szerződést.

— **Az utas agyonlőtte a taxisoffírt.** Luzernből jelentik: Vasárnap este egy ismeretlen egyén a pályaudvar előtti téren taxit bérlet. Este 7 és 8 óra között az autót Hinwil és Eschenbach között az országúton találták meg és a kocsiiban holtan találták Mayer Kurtot, az autós offírt. Megállapították, hogy fejűvé érte. A gyilkos nyilvánvalóan rablójellegűséget tervezett, sietésében azonban a pénzt nem vitte el, mert a meggyilkolt sofőr zsebében 250 frankot találtak. Valószínűnek tartják, hogy a gyilkost megzavarták és elmenekült. A hatóságok nyomban a gyilkos üldözéséhez fogtak és erre a célra rendőrkutyát alkalmaztak. A nyomok Luzern felé vezettek. Még szombaton este rendőri razzia volt Luzern vendéglőiben és szálláshelyein, aminek során egy gyanús egyénre akadtak. Mikor szobájának ajtaját felakarták törni és a detektívek be akartak hatolni, a szobában tartózkodó egyén agyonlőtte magát. Megállapították, hogy az öngyilkos büntetett előéletű luzerni lakos. A további nyomozás fogja megállapítani, hogy az öngyilkos követett-e el gyilkosságot.

— **A noviszdai zsidó nőgyógyász gyermekelődése.** Noviszdáról jelentik: A noviszdai zsidó nőgyógyász vasárnapi gyermekelődése nyilvánosan sikerült. A Szloboda nagyterme kicsinynek bizonyult a hatalmas közönség befogadására, amely szüntelen elismerésnyilvánításokkal kísérte a gyermekelődés minden szakmát. Nagy Vera és Kerekes Éva Schubert-dalokat adtak elő zongorán ügyes, pompás technikával. «Az álom az erdőben» című tündérrjáték kedves látványt nyújtott. Weisskopf Vera, Fuchs Mira, Fahn Vali, Stein Lili, Wilhelm Vera, Geiger Janki, Steinberger Vera, Schossberger Vilma. Az elemi iskolai apróságok látká mindenkit elragadt. Hubai Bianka kiforrott, apró kis primabalerinaga egy tündérszólót táncolt. Schossberger Pali, Weisskopf Alfréd, Weber Pali, Mérő Imre, Mérő Vil, Goldberg Gyurka, mint apródok, Tanurdzsics Mada és Vladisláv, Schmolka Mira, Szepesi Klári, mint rokokópárok, Geiger Janki, Steinberger Vera, Wilhelm Vera, Erdős Zsuzsi, Schossberger Vilma, Hubai Bianka, mint virágtáncosok, Schmolka Mira, Szepesi Joci, Krausz Magda, Steinbach Lia, Zahner Inci, Brazilek Rózi, Kulik Vera, Kulik Sonja, Schlanger Hedi és Fuchs Jella mint tündérelányok festői szép ruháikkal és nagyszerűen lejtett táncokkal tündérek. Fuchs Vera, az árva-leány, Weisskopf Vera, a gazdag leány szerepében, a kis Hubai Bianka a Csepelia balettből lejtett táncát aratott nagy sikert. Schossberger Vilma és Hubai Bianka «Egy éj Berlinben» címmel mutatták be a kedves képet. A rendezés kiváló volt és a betanítás nagy munkáját Schossberger Józsefné, Rosenberg Hermann tánc-tanár és Quittner tanítónő végezték. A gyermekelődés nagy összeget juttatott jótékony célra.

— **Egy híres berlini színész halála.** Berlinből jelentik, hogy Albert Steinrück, az ismert és népszerű berlini színész két napos betegség után meghalt.

Steinrücköt a közönség mindennél ismeri filmszerepeiből, amelyekben szintén komoly, nagy sikereket ért el.

— Macdonald vállalta a közvetítést Both tábornok és a magas vezérkar között. Londonból jelentik: Booth tábornok, az Údvhadsereg elcsapott parancsnoka Lloyd Georget és Macdonaldot kérte fel, hogy közte és az Údvhadsereg között békét közvetítsen. Lloyd George a megbízatást azzal hátrította el, hogy a mai helyzetben a közvetítés kilátástalan lenne. Macdonald kijelentette, hogy amennyiben erre a másik fél, a magas vezérkar is felkéri, szívesen vállalja a közvetítést.

— Sasok inváziója Dél-Svédországban. Stockholmból jelentik: Svédország déli partvidékeit az utolsó napokban valóságos elárasztották a sasok. Szakértő ornitológusok azt állítják, hogy a nagy orosz pusztákról kergette a hideg a sasokat, amelyek mindaddig nem is térnek haza, amíg az időjárás meg nem enyhül. A délsvédországi falvak lakossága nyugtalanodik, mert a hatalmas madarak állatállományukban is nagy pusztítást végeznek.

— Az erószakos békeangyal. Noviszadról jelentik: Gajinov Zsiván starisóví csendőrmester mult év augusztus huszonhetedikén a községhezárá idözte Veszelinov Cvéta sóví lakost és arra akarta rábeszélni, hogy békülön ki régi haragosával és perbeli ellenével, Iszakovics Pájával. Amikor Gajinov kijelentette, hogy nem hajlandó kibékülni, a csendőrmester bika-csökövel súlyosan összeverte. A noviszadi törvényszékben kedden tárgyalták az ügyet és a bíróság tíznapos fogházra ítélte az erőszakos eszközökkel dolgozó békeangyalt.

— A novivrbázi zsidó nőegylet táncestélye. A novivrbázi zsidó nőegylet 20-ikán, szombaton este a Greifenstein-szálló összes termeiben táncmulatsággal egybekötött teastélyt rendez. A mulatság keretében megválasztják »Miss Vrbász-t« is, aki értékes tiszteletdíjat kap. A nőegyleti mulatság iránt általános nagy érdeklődés nyilvánul meg. Meghívott a rendezőség nem bocsájtot ki.

LIFKA

Kozákok

Tolstoj Leó gróf regényének filmát-
tozata meghódítja még azokat is, akik
soha sem járnak moziba!

— Hamis Watteau-képek a Louvrebán. Páriból jelentik: A Louvre a közel multban nagy pénzen két Watteau-képet szerzett, amelyeket ki is függesztett a termeiben. Egy előkelő szakértő az igazgatóság engedelmével megvizsgálta a képeket és kijelentette rólok, hogy mindkettő ügyes hamisítvány, semmiesetre sem régebbiek egy-két esztendőnél. Szigorú nyomozás indult annak megállapítására, hogy ki tévesztette meg a Louvre igazgatóságát és ki a felelős a nagy veszteségért, amely a francia államot érte.

— Farkast löttek a dunai Hadiszigeten. Noviszadról jelentik: Surok Andrija petrovaradini lakos hétfőn a noviszad és Petrovaradin közötti Hadiszigeten egy farkasra bukkant. Noha fegyverében csak egy golyó volt, célbavette a vadállatot, amelyet sikerült is leterítenie. Surok a fenevad hulláját Petrovaradin-Majurban levő házában közszemlére tette ki. Az elejtett farkas bőrért a petrovaradini I. övességylet 1200 dinárt ajánlott fel a bátor vadászának.

— A Vajdasági Vadászövetség ülése. Noviszadról jelentik: A Vajdasági Vadászövetség Lakics János polgármesterhelyettes elnöklete alatt vasárnap délelőtt ülést tart, amelyen beszámolnak a vukovári országos vadászkongresszusról és állást foglalnak a készülő vadásztörvénnyel szemben.

— Egy miletici tizdináros. A százdináros vadászok a legújabb zsákmányt Szvetozármileticzen elejtették. Vukmanov Ferenc miletici római katolikus kántor megtalált egy száz dinárt érő tizdináros, amelyet postán küldött be a kiadóhivatalba és ugyancsak postán kapta meg a száz dinárt a Bács megyei Naplótól. Még tízenyolc százdinárt érő tizdinárosra lehet vadászni. Ezek a következők:

Régi kibocsájtású (kék) bankjegyek:

B 447038
M 589992
AM 100207
AO 52626
B 304885
P 42156
U 376128
B 821499
AM 367248
AK 307476
AO 246092
E 189024

Új kibocsájtású tizdináros bankjegyek:

149 M 232
998 Y 848
702 Y 442
743 L 203
098 T 71
...023 K 326

Aki ezek közül egyet megtalál, száz dinárt kap érte a Bács megyei Napló kiadóhivatalában.

— A Vajdasági Lovaregylet igazgatósági ülése. Noviszadról jelentik: A Péter trónörökös nevű viselő Vajdasági Lovaregylet hétfőn este igazgatósági ülést tartott Dunggyerszki Gedeon elnöklete alatt. Az ülésen megválasztották azokat a delegátusokat, akik az ország lovaregyleteinek beogradi gyűlésén a Vajdasági Lovaregylet képviselői fogják. A beogradi országos gyűlésen fogják megállapítani az idei löverseny szezon versenynap-dátumait.

— Vidéki szülők küldöttsége a szuboticei vasut-igazgatóságnál. Kedden délelőtt a turiai és nádaljai szülők népes küldöttsége kereste fel Borkó Jakab dr. vasutigazgatót. A küldöttség előadta, hogy a Sztaribecsj—szombori reggeli vonat megszüntetése miatt a turiai és a nádaljai diákok nem látogathatják a szobrani gimnázium előadásait. A vonat ugyanis reggel hat órakor indult Sztaribecsjről és ez a vonat szállította be Szoborban a gimnázium ottani tanulóit. Miután ezt a vonatjáratot megszüntették, a diákok február 15-ike óra nem juthatnak iskolába. A küldöttség kérte a vasutigazgatót, hogy ezt a vonatjáratot helyezze üzembe. Borkó Jakab dr. vasutigazgató megígérte, hogy tanulmányozni fogja a kérdést és rövidesen dönteni fog.

— A jugoszláv-osztrák jogsegély-egyezmény ratifikálása. Beogradból jelentik: Plenaris beogradi osztrák követ meglátogatta kedden Kumanudi Koszta dr. helyettes külügyminisztert. Ez alkalommal kicserelelték az S. H. S. királyság és Ausztria között megkötött kölcsönös jogsegély-szerződés ratifikációs okmányait.

LIFKA

Millió szín harsog ki
ebből a megfilmesített orosz legendá-
ból! Lukaška

JOHN GILBERT

interpretálásában liktető élet, szín és erő

— A noviszadi ügyészség irodáigazgatójának kiténtetése. Noviszadról jelentik: Dr. Vukovljac Zsarkó, a noviszadi államügyészség vezetője, kedden az összes államügyészek és ügyészségi alkalmazottak jelenlétében innapi beszéd kíséretében adta át Manojlovics Alekszandarnak, az ügyészség érdeműs irodáigazgatójának a polgári aranyérmét, amelyet Öfelsége adományozott az irodáigazgatónak sok évi buzgó és eredményes szolgálatai elismerésül. Manojlovics Alekszandart kiténtetése alkalmából tisztviselőitársai külön ünneplésben is részesítették.

— Másfélévi börtönt kapott egy berlini »masszázs-szalón« tulajdonosa. Berlinből jelentik: A német fővárosban az utóbbi időben nagyon elszaporodtak a különböző kozmetikai intézetek. Ezek az intézmények a lapjában is állandóan hirdetik magukat és különösen masszázsszalóknak öhajítják kiszolgálni vendégeiket. Egy berlini tanító betévedt a Dresdner Strassen az egyik ilyen masszázsszalóba, ahol legnagyobb csodálkozására hiányosan öltözött szép fiatal leányokat talált, de semmielő olyan felszerelést nem látott, ami a kozmetika-hoz hozzátartozott volna. A beszélgetés során egy fiatal leány sírva kérte a tanítót, hogy adjon neki utiköltséget, amivel szüleikhez utazhatik, mert csak a pénztelenség tartja vissza ezen a szörnyű helyen. A tanító feljelentésére eljárás indult a masszázsszalón tulajdonosnője ellen, akit a bíróság másfél évi börtönre ítélte. A rendőrség szigorú utasítást kapott, hogy kiméletlenül járjon el az összes ilyen »kozmetikai szalónok« ellen.

— Hogy szórakoznak a híres emberck? Newyorkból jelentik: John H. Finly washingtoni egyetemi tanár 240 amerikai hírességhez kérdőívet küldött és felvilágosításokat akart kapni arra a kérdésre, hogy szórakoznak a híres emberck. Mind a 240 kérdőív beérkezett és bár a válaszok nagyon érdekesek, Finly professzor nincs a kérdés sikerével megelégedve, mert semmielő rendszert nem tudott megállapítani. 85-en azt válaszolták, hogy munkában kimerült idegeiket kizárólag a horgászás nyugtatja meg. A horgászás barátai között 10 politikus, 10 pap, 9 orvos, 9 pedagógus, 7 ügyvéd és 6 egyetemi tanár található. Második helyen a golf áll, amely mellett 74-en törtek lándzsát, különösen orvosok és kereskedők. Az orvosok között azonban egyetlen sebész sincs, mert a sebészek kedvence szórakozás, csak úgy mint a katonatisztoké. A vadászat, 60-an azt vallják, hogy legkedvesebb szórakozásuk a tánc. A megkérdezett orvosok közül csak két newyorki nőgyógyász merre bevallani, hogy estét legszívesebben tánchelyiségekben tölti. Érdekes, hogy a beérkezett 240 válasz közül egyetlenegy sem említi, mint kedvence szórakozását, a színházat, a mozi, a gyaloglást, vagy a kirándulást.

Ova od-
ék n spanyolnáthától

A kórokozók a legkönnyebben a száji- és orrnyíláson át hatolnak szervezetünkbe. A száji és garatúróq fer ölenítésére és el önálló-képességének fokozására a legbiztosabb szer a kelleme izü

Dr. WANDER-féle

ANACOT-PASTILLÁK

amelyek mérsékelt áron minden gyógyszerárban és drogériában kaphatók

— Vilmos excsászár előzava anyja leveléhez. Londonból jelentik: Londonban második kiadásban jelent most meg az a testes kötet, amelyben Sir Frederic Pontonby Vilmos excsászár édesanyjának leveleit rendezte sajtó alá. A könyv tavalgy nagy feltűnést keltett, mert érdekes világot vetett a porosz királyi udvar életére és Vilmos excsászár iluságára. Talán ennek az érdeklődésnek köszönhető, hogy a könyv második kiadásához Vilmos excsászár írt terjedelmes előzót, amelyben elsősorban kissé rezignáltan arról nyilatkozik, hogy ezek a levelek érthetetlen módon kerültek Angliába. Ö maga sem tagadja azt a tényt, hogy a levélgyűjtemény fontos és érdekes dokumentum és különösen hangsúlyozza édesanyjának tragikus sorát. Az előző utolsó mondatában kijelenti a volt császár, hogy nem öhajit polemizálni a rá vonatkozó adatokkal, bárha azok ifjúkoráról, felföldüléséről, jellemének változásáról és uralkodásának első éveiről nem a legkedvezőbb adatokat tartalmazták.

— Szépségápolás. Bármilyen szépségápolás teljes sikerrel győzöltek Jugoszlávia legrégebb kozmetikai intézetében. A biztos és jó eredményt kilenc éves gyakorlatom is garantálja. Bármikénc szívesen szolgálok felvilágosítással. Tanítványokat kiképezek. Roth Olga kozmetikai intézete Subotica, Kralja Aleksandra ul. 4. Rossija Fenciere-pa-ota.

— Nem létező földre vett fel előzetet. Noviszadról jelentik: Plavics Sztévan donjikovili földmivest az ügyészség azzal vádolta, hogy Bikics Gyóka földmivestől ezeröttszáz dinárt csalt ki azzal az ürüggyel, hogy két hold földje van, amit elad neki és a vételár előlegül veszi fel tőle az összeget. A noviszadi törvényszékben kedden tárgyalták az ügyet és a csaló földmivest jogerősen nyolchavi börtönre és hatszáz dinár pénzbüntetésre ítélték.

Dr. Singer Adolf belgyógyász specialista rendelő-jét a VIII., Kralj Petar Park 11. (volt Lichteckert-palota) a vasutállomással szemben helyezte át.

Kozákok...

Saljapin világhírű dala a film fő motívuma! Minden előadáson
balalajka-kiséret!

Csütörtöktől vasárnapig a Lifkában

— Fuad egyiptomi király európai körútra indul. Berlinből jelentik: Fuad, Egyiptom királya, ez év nyáran európai körútra indul. A tervek szerint minden

európai nagyvárost meglátogat és ebből az alkalmából tisztelgő látogatást tesz az összes európai államfőknél és kormányoknál. Berlinben máris előkészületeket tesznek az egyiptomi király fogadtatására.

— Tolvaj utfités. Viroviticáról jelentik: Hajniga Gusztáv zagrebi kereskedő feljelentést tett a virovitici állomáson ismeretlen tettes ellen, aki a vonaton vele utazott és Špisics és Bukovice között, mikor ő elaludt ellopta kofferét. A rendőrség megindította a nyomozást.

»Aladár nem számár« — másodszer. A szuboticei Népkörben az elmúlt vasárnap bemutatott »Aladár nem számár« című gyermekdarabot február hó 24-ikén vasárnap délután három órakor megismétlik. Jegyek elővételben a Krčsi-féle könyvkereskedésben válthatók.

— Igazságszolgáltatási időrekord Romániában. Bukarestből jelentik: A bukaresti törvényszék büntetőtanácsa most tárgyalta az államellenes cselekményekkel vádolt Dobrogeanu Gerhea kommunista vezér bűnpéret. A bíróság a tárgyalás fantasztikusan gyors lebonyolításával megdöntötte a nemrég felállított angol igazságszolgáltatási időrekordot. Angliában ötperces tárgyalás után mondták ki a halálos ítéletet egy gyilkos felett, a bukaresti bíróság pedig négyperces tárgyalás után ítélte nyolcévi börtönre Dobrogeanut, akit idegen, ellenséges hatalommal való szövetkezésben találtak bűnösnek.

Pyramot ment a férj az üzletbe venni „Ragyogónak kell ma a cipőnek lenni!“ Van ugyan még otthon az asszonynak krémje, De a lábbelinek nincsen tőle fénye! Szemétre is dobta, mert nem leli hasznát,

Vesz most tehát a férj egy növényi pasztát, Mert mindig olvasta s mindenütt azt hallja: „Pyramot használjon, kárját soh'sem vallja!“ Háziasszony otthon már nehezen vár'a, Tudva, hogy Pyramnak nincs s nem is lesz párja

TÁRCA

Pompeji szerelem

Írta: Govorkovich János

*Szerettek szerettek mindig,
S ha összerokad a világ
Szívemből a romok között
Még telcsap a szerelmi láng.*
HEINE.

Szép őszi estén, hetvenkilencedik évben Krisztus előtt lement Diomedes a pincéjébe, hogy bort hozzon a Bacchus ünnepére. Külvárosi villájában válogatott társaság gyűlt össze. Fiatal emberek virágkoszorúkkal a homlokuk körül, égő szerelemmel a szívükben. Szép asszonyok akinek fekete szemekben Venus meggyújtotta a vágy örök lámpáját. Nyomasztó volt az est, tikkasztó a levegő és a vendégek a trüfiumból ahol befejezték fényűző estebéjükét a xystusba menekültek, a peristylum háta mögé.

A buda borostyán friss levélszönyeggel borította be a lávafalat. A szökőkút gazdagon osztotta átlátszó cseppjeit a piscinába, körülötte babérfák ütötték fel nagy kerek fejeiket és balzsamos illattal töltötték meg a levegőt.

És ebben a forró légkörben kéjhes asszonyok fonták lilomkarjaikat a fiatalemberek erős nyakak köré, ezek pedig Bacchus és Venus adományaitól nehéz fejeiket magafelédten hajtották szép szomszédnők vállaira. Diomedes a pincébe ment, hogy vendégei tüzes szerelmét a Vezuv tüzes borával élessze. Sohasem tért többé vissza vendégeihez, ott találták több mint ezer év után lábában temetve, kezében két kulcsal amelyek számára nem nyithatták meg a meknévs kapuját.

Összes vendégei, szám szerint tizennégyen, pihentek szépen a dühöngő tüzhányó homva alatt és velük együtt a virágzó szép város, büszke fórumával, amelyen márvány bazilikák és templomok emelkedtek, a gazdag lakóházakkal és villákkal a patriciusok fészkeivel, az erotikus szobrokkal, amelyekkel a nagy művészek szülővárosukat díszítették, a fényűző fürdőkkel, ahol ujjászületett a szüzek szépsége, megacélozott a férfiak tűnődő ereje.

A vesztübilök hamuvál teltek meg és a kis atriumokban levő impluviumok vizes helyett tüzesőt fogadtak méhükbe. A fehér gömbölyű leánykarok nem ölelnek többé, a parázstól izzó szemek nem látnak, a szenvedésmesen hullámzó keblek nem éreznek. Ott fekszenek mozdulatlanul félig elégve, megkövesedve a lávaréteg alatt. Jupiter nem kímélte meg templomának büszke oszlopait haragja villámaiból, Aphrodite össze-

omlott szentélye meghazudolta az emberek örökéleti Tenyészkultuszát.

Aesculap hiába állt márvány alapján, papjai nem tudták a haldoklókat üdítő itallal ellátni, vele együtt osztoztak polgártársaik sorsában.

De egyet nem tudtak romok és hamu megsemmisíteni: »A romok közül még fölcsap a szerelmi láng«. Az emberi szemek előtt századokon át elrejtett város, hála a fáradszatólan kutató szellemnek, egyszerre elővarázsolódott. És a romok alól kikelt a kultúra, amely csodálattal tölt el bennünket.

A régi Pompei műtárgyaira ráütötte bélyegét a nem szerelem. Ez a minden időkben elismert indító oka a létnek, ez a hatalmas ösztön Pompejiben különös tisztelet tárgyává vált. Minden hozzájárult, hogy a nép gondolatait ebbe az irányba terelje: az anyagi jólét, a délvidek szenvedelmes vérmérséklete, a henye életmód. Legjobban bizonyítja a klasszikus nép szerelemmel átitott képzelődését, hogy külön istenek voltak akik a benső ölelések rendes befolyására vigyáztak.

Az összes kiásott szobrok és képek tanuskodtak az erotika természetes beállításáról, amelyet a mai erkölcsi felfogással sehogy sem lehet összehangba hozni. A pompeji művészetet áthatja az érzékenység és ez a művészet rovására történik. Ez az oka a mutatkozó visszafelé fordulásnak. De a szándék, a leghatalmasabb emberi érzést diadalra juttatni a műtárgyakban minden egyes darabon felfedezhető még pedig a legnaturalisztikusabb alakban kifejezve. A Vetti-ek háza, a kiásott szobrok, amelyek Nápolyi múzeumait megtöltik, mind a legbensőbb szerelmi jeleneteket ábrázolják a legközvetlenebb szerelmi egyesülést. Ez az ábrázolás homlekegyenösen ellenkezik a mai izléssel és okvetlenül okot adna az államiügyészségnek az elközbásra.

Hogy helyes volt-e az erotikát a művészetben ilyen módon ábrázolni, azt nem tudom. De mindenesetre őszintébb volt a mai módszernél, amely mindent bevon az illendőség fátyolával és a nagy drámának csak a bevezetést mutatja. Az is kérdés, hogy a mezei igazság feltüntetése hátrányosan hatna-e a közérkölségre? En nem hiszem, hiszen minden csak a szokástól és társadalmi berendezéstől függ. Az erkölcsi felfogás ma is különböző. Vannak néptörzsek, akik a legrégebbi kulturális dicsőségeket és szenteket tartják azt, amitől mi undorodunk, különösen a szerelemben.

A klasszikus időkben Venus papnőit a heterákat különös tiszteletben részesítették. Az indiai táncosnőkkel ma is Siva istennek házastiták össze és nagy tiszteletben részesítik. Nálunk ezek a szerencsétlen teremtek csak türt párták. Minden a szokástól függ.

De egy dolgot van ami örök. Ha a szerelmi jeleneteket nappali világításba helyezzük, vagy az éj sötétségébe burkoljuk a két nemet egymáshoz hajtó ösztön mindig ugyanaz marad. A szép asszonyok szíveiben ugyanaz az érzés lappang mint akkor, és a fiatalemberekben forró szenvedelem ép olyan erős mint akkor volt, a pompeji férfiakban.

Talán nyersebb volt a közeledés módja, világosabb a kívánság kifejezése, talán nem sikerült a pompejani szerelmesnek az érzelmét a képmutatás alá rejtetni, de az imádott lény birtoka által okozott boldogság nem volt kisebb, mint ma.

És minden e körül az érzés körül forgott. A leányokat szerelemre nevelték. Már zsenge korukban áldozatot hoztak Venusnak, hogy a mindonható istennő, aki a leánykák titkait ismerje elküldje a palkos Cupidót éles nyílával a szerető fiúhoz. Könyveket öntöttek az istenek kegyének meghódítása céljából. Selyemszöveteket, gyöngyöket, drágaköveket helyeztek lábai alá és a szegény leányka akinek nem voltak ilyen kincsei, szépségének legdrágább kincsét áldozta fel, selyem haját. És ez mind egy férfiszív kedvéért.

És kegyelmes volt istennő, hiszen a férfiszívek nem voltak köből. Nemsokára lágy érzelmekkel heverték a vad harsányok a még lágyabb leánykarokban és a kis huncut Amor kajánul nevetett hozzá. Még ma is ott nevet Pompei kiásott házainak a falán, ahol bájos leányok könnyű kötösökben, vagy anélkül teljes odaadással boldogulnak az imádóikkal.

A századok nem semmisítették meg bájaikat, teljes szépségükben lejtének az ezeréves tavasz virágai között ifjúságunknak örök üdőségében, idomalk teltek és kívánatosak, karjaik kitérve, hogy szeretőiket keblükre zárhassák. Hanem a peristylum mögé rejtett vágy ragyog a képeken. A szerelem legszentebb titkáról lehull a lepel, és a különleges szerelmi jelenetek az akkori férfiak csapodárságáról beszélnek.

De nem csak a képek és szobrok, a Szatyrok, Faunok és Oreádák szerelmi öleléseit ábrázolva beszélnek szerelemről a tavak és erdők mélyében. Természetes volt, hogy a művészek és költők Venus tiszteletére használták fel képességeiket. De a mesteremberek, lakatosok, fazekasok, szerszámaikkal, házi berendezési cikkeikkel olyan alakot kölcsönöztek, amely a lakosságban ha öreg, ha fiatal, a szerelem vágyát ébresztette fel. Pompejiben minden szeg, minden kö szerelemről beszél.

De az öreg Diomedes erről már semmit sem tud. Ott fekszik a múzeumban az üvegszekrényben két kulcsa mellett és nem érez, és nem álmodik többé. Külvárosi villája elhagyottan áll, a szép vendégeit gyönyörködtető borostyán rég hamuvá égett, a piscina kiszáradt. De a szerelmi láng kicsap a régi falak közül: Diomedes villájából, a Vettiék házából, a fürdőből, a valamikori remek templomokból, a még ma is légbenyúló fejtelten korinti oszlopokból.

A romok fölé fekete fátyol von az éjjel és a hold alig tud rajta átvilágítani hideg sugarával. A megrepedt oszlopok csorhák és szétmorzsolódó falak vetik árnyékukat a kocsikerekek által kímélt kövekre. A felfedett utcák kihaltak, a zöld gyíkok a kövek alá lapulnak. Mindenütt csend. Az éjjeli szellő rózsasallatot hordoz az ujonnan beültetett kertekből, bizonyítékul annak, hogy a pompeji romok közül még mindig nem halt ki az élet, a szerelem.

Miért?

...n szia m gál
...és gy máskélt
...reinnuszit
...vagy má k
...ker
...szertt l. amkor a gy máskélt
...LAKSIT-ero o Adá. A LAKSIT-ero o a
...kele és. má a legismert és a
...semmi má fátudt nem o Adá és
...szertt o yanokál s, akál áll n o gá
...szertt h a. eny d. k LAKSIT a legcélsz
...szertt mert e. dooz 12 o Adá. má 12-
...szertt has máltit. má 10 dí árva keru. T
...szertt máltit és máltit v n for a
...szertt kéré n kője e. en LAKSIT-
...szertt Kapha ómin le gy szertt árva
...Ké j a leg zelebbi gyógszerárban.

Egészség szerel maradj! - A betegségeket elhárítani!

Ha megfázott vagy a nátha kinozza, ha hidegek a lábai, ha fejfájásban, migrénben szenved, ha csúszos, kószvényes fájdalmak kínoznak, ha izma, idegi elgyengülék, ha szél mi vagy testi kimerültséget érez, ha rosszul alszik, ha forrás, szaggatás, lajdalmak yitrik az arcin vagy a test más részén, ha túlságosan érzékeny a hideg levegőre, ha yenges e vagy elértelen véreking s tünettel mutat oznak, kérséte en, hogy ezészáeges korában nem tett semmit ezeknek a bajoknak elhárítására. Tegye azt, amit apáink és dedapaink mindig és egyörma s kerrel alkalmaztak. Használja Feller-féle „Elsa Fluid“-ot. G. gyógszerárban és a szá mábeli üzletekben kapható, próbáltat 6 din., kettős üveg 9 din., speciális üveg 20 dinár. Postán a legkisebb küldemény egy csomagban 9 próba vagy 6 kettős vagy 2 speciális üveg 62 dinár, két ilyen csomag csak 102 dinár csomagolásal és postaköltséggel együtt. A megrendeléseket pontosan így cimezze:

FELLER V. JENO gyógyszerésznek, STUBICA DONJA, Centrala 185 (H. vatska)
Ha pedig külön gyomorerősítő-használóra van szüksége, rendeljen egyúttal 12 dinárért 6 díboz Feller-féle El a-nyu át

MODERN FATELEP

Suboticán, Palički put 7 szám alatt, a teherpályaudvar tözsomzédságában, 1340 négyzetgöl területtel, rajta 2450 m² részben emeletes, fűtett fészterrel, 4 lóra istállóval, 4 szoba-fűdő-zobás és minden mellékhelyiséggel e látót azonnal beköltözhető urilakással, külön 2 helységből álló irodával, továbbá házmesteri lakással f. évi március hó 14-én önkéntes bírói árverésen, Suboticán a járásbíróság telekkönyvi hivatalában (21. szoba) d. e. 9 órakor törvényes feltételek mellett eladás a kerül

A telep különösen alkalmas fakeskeredésnek, gyár- és nagyobb iparvállalatnak

Előzetes felvilágosítással szolgál **Sipos Károly Fiai** butorgyára is, Subotica, Oslobodjenja ulica 3. — Telefon 205

Asztalosok, ácsok, építézek Ujjonnan be- rendezett **famegmunkáló ü z e m é b e n** mindenféle faanyag megmunkálását méret és rajz után vidékre is szakszerűen és pontosan vállalja **Mihály István** asztalos Subotica, Zlatarićeva ul. 22. — Tűzoltólaktanya közelében

NYILT-TÉR

Nyilatkozat

A Hofherr-Schranz gyárnak a napokban közzétett nyilatkozata annyira hemzseg a tényekkel homlok-egyenest ellenfezői változó állításoktól, hogy indíttatva érzem magam az abban foglaltakat pontról-pontra megcáfolni és a valódi tényállást a következőkben közölni:

1. Nevezett gyár azt állítja, hogy a bizományi viszonyt különféle szabálytalanságok miatt ő bontotta fel. Ennek cáfolatául közlésem a gyárhoz 1928. aug. 17-én ajánlottan írt következő felmondó levelemet:

»Miután megállapítottuk és bizonyítékokat szereztünk arra nézve, hogy

Önök hátunk mögött ellenünk dolgoztak, hitehűnket rontották,

tiszteletes kereskedői hírnevünket diszkreditálni és aláadni igyekeztek, mindezt azért, hogy (bennünket megillető) jutalékok jogtalan eltulajdonításával) magunknak anyagi előnyöket szerezzenek,

írásbeli szerződésünk kiegészítő részét képező szóbeli megállapodásainkat letagadták, nem teljesítették és azok teljesítését többszöri felszólításunk után is elutasították,

kénytelenek vagyunk szerződésünket azonnali hatállyal felmondani és a képviselőjüket rendelkezésre bocsátani, felelőssé tévén Önöket egyúttal az ebből, valamint fent részletezett ténykedéseikből bennünket ért mindennemű erkölcsi és anyagi károsodásért, etc.

Tisztelettel

AGRIKULTURA
Bachrach s. k.

Ezen levelemre a gyár aug. 21-én válaszolt, mely szerint az idézett aug. 17-iki levelemben foglaltak »tudomásukra szolgálnak« és »elfogadják képviselőjükhöz rendelkezésükre bocsátását.« Nem igaz tehát, hogy a gyár bontotta fel a viszonyt.

Nem igaz a gyárnak az az állítása sem, mely szerint joga lett volna a szerződést minden indoklás nélkül is felbontani, miután szerződésünk és megállapodásunk szerint ahhoz a gyárnak csupán akkor lett volna joga,

»ha szerződésbeli kötelezettségeimet nem tartom be vagy

érdekeiket veszélyeztetem, vagy pedig nem érek el évi másfél millió dinár forgalmat« (5 milliót értem el.)

2. Ezekután a gyár egy régi, más képviselőivel szemben a multban bevált trükkjét alkalmazta velem szemben, amennyiben uton-útfélen a leggaládabb rágalmakat terjesztette rólam, többek közt hogy csőd előtt állok, hogy az alképviselőim által kapott fedezeti változókat leszkomptáltam és nem tudom visszaadni etc. Ezért a gyárat felelősségre vonván, tárgyalások indultak meg közöttünk, melyek folyamán közölték velünk, hogy ezen egész nemtelen akció a novisadi telep vezetőjének előttem ismert alacsony gondolkodás-módja következményének tartom. Mert mi mást várhatnék egy cégtől, melynek levele van kezem között, mely szerint »egy szóval sem tagadják azon szóbeli tárgyalásunk lényegét, mely szerint etc.« megállapodunk egy ügyben. Négy nappal később pedig ugyan-ezen ügyben írt levelekben a szóbeli megállapodás kapcsán lefolytatott tárgyalás lényegéről azt írják, hogy »csodálkozással tapasztalják, hogy én szóbeli kijelentéseket fix dolgoknak tekintek« és hogy »szóbeli megállapodások lényegét nem lehet írásbeli formában kifejezni« miért is megtagadják nemcsak annak leigazolását, hanem teljesítését is. Aki erre képes, gyárban adott szavát egy következő írásában letagadja, attól igazán nem lehet mást várni, mint változatlan fegyverekkel való bosszúállást azért, mert általa nagyknak tartott, de a valóságban nem létező presztízsén csorbát esett a képviselőjének általam történt feljéhez dobása által.

Minderre való tekintettel azon kívánsággal fordultam tárgyalásunk alkalmával a gyárhoz, hogy egy új képviselői megállapodást létesítsünk, mely az előződnél inkorrekt cselekedetek megismétlődését kizárja, amire viszont nincs más garancia, mint a novisadi telep hatásköre alól való kivonásom és direkt a gyárral való érintkezés.

Ezen ajánlatomra a gyár azt felelte, hogy ennek keresztülvitele adminisztratív okokból lehetetlen, ellenben felajánlott saját magától anyagi kártérítést, miután tanuk előtt több ízben beismerte, hogy a novisadi telep részéről tényleg történtek velem szemben súlyos hibák és mulasztások és felszólított, hogy igényeimet nevezem meg. Ezt meg is tettem, kijelentvén, azonnal és azóta is számtalanszor, hogy igényeim elbírálását hajlandó vagyok választott bíróság megfelbontásig ítélete alá bocsátani. Hofherr-Schranz ezt nem fogadta el, joggal félvén egy nagy szennyesszálladának a választott bíróság előtt való kitakarításától. Azt mondta, pereljem be. Igen ám, de mikor próbáképpen a követeléseim egyik pontjára nézve a szerződésünkben kikötött novisadi tőzsdebírósnál bepereltem, megállapítást nyert, hogy a Jugoszláviában bejegyzett Aus i drugovi cég minden megállapodását a Hofherr-Schranz gyárhoz címzett Budapestre. Teszti ezt végtelen raffiniálással azért, hogy a felelősségvonnás alól kibujjon. Annak dacára hogy a budapesti gyárat egy képviselővel sem érintkezik, minden megállapodást és elszámolást az Aus i drugovi cég intéz, ugyancsak fizetéseket ő teljesít, a tárgyaláson azt mondta, ha bajom van Hofherr-Schranzzal, menjek Budapestre perelni, vagy pereljem itt és kézbesítessem diplomáciáit uton az idézéseket és ha meggyerem a hert, nézzem, hogyan tudom követelésemet külföldi cégen itt behajtani.

Tehát amíg Hofherr-Schranz Budapest követeléseit az Aus i drugovi perli és behajtja, addig a saját kötelezettségei teljesítése alól ily raffiniált módon vel kibújhatni.

Kijelentem ezek után, hogy közönséges válótlanságot állít az, aki azt mondja, hogy én bármi kor bérkít megszaroaltam vagy megfenyegettem volna követeléseim nem teljesítése esetére. Az igazság az, hogy én mindenkor választott bíróságot követeltem és mikor Hofherr ezt nem fogadta el, fenntartottam magamnak a jogot, követeléseim behajtására nézve minden törvényes eszközt igénybe venni.

3. A vevőkötől felvett összegek megtartására vonatkozó kijelentés közönséges rágalom. Hofherr-Schranz néhány eladott kiegészítő befolyót cca 2-4000 dinárt követel itt raitam. Az igazság pedig az, hogy az aug. 17. történet felmondásom és a bizományi gépeknek aug. 31-én történet átadása közti időben a gyárral történt megállapodás szerint változatlanul adtunk el gépeket. Egyidejűleg azonban Hofherr a hátam mögött összes alképviselőimhez levelet intézett, melyben megtiltotta nekik az ezentul befolyó pénzeknek hozzám való átutalását és azokat direkt Noviszadra kívánta beküldeni. A szóban lévő néhány fizetés ép ezen időben történt, a gépek alképviselőim nem is küldték be nekem, tehát én ezen összegeket meg sem tarthattam. Csupán jellemzésül Hofherr-Schranzra nézve megemlítem, hogy többi közt megvádoltak a Farkas Józsefnek Doroslovon eladott ekére lefizetett 902 dinár első-kaszttásával is, melyre nézve Stilling Bernát volt alképviselőmtől a következő levelet kaptam:

Srp. Miletie, 19. nov. 1928.

»Tit. Agrikultura Sombor.

Válaszolja f. hó 16-i ajánlott levelekre értesitem Önöket, hogy a Farkas Józsefnek Doroslovora eladott eke ellenértékét f. é. szept. 1-én az Aus i drugovi cégnek Noviszadra postabefizetési lapon átutaltam, melynek vételét nevezett cég szept. 5-én nekem igazolta. Tisztelettel Stilling Bernát.

Igy néznek ki a valóságban Hofherr-Schranz állításai, vádai és követelései. Valóban nem az első eset, hogy befolyt tételek újból megfizetését követelik.

4. Ugyanígy szemenszedett rágalom a 63.000 dináros cséplőgép állítólagos elitolása. A szóban lévő cséplőgép nem volt bizományi áru, azt én a gyártól fix számlára átvettem, annak vételárát pedig a gyár számlája javára írván, ezzel magamat jogos követeléseim egy kis részének tényleges birtokába helyeztem. Nem igaz hogy a leszámolás közöttünk megtörtént. Ellenben természetesen, hogy a bizományi gépek átadásakor ezen gépről nem tettem említést épen azért, mert ez nem volt bizományi gép. Ennek igazolására közlésem a gyárnak 1928. szept 5-én hozzám írt következő levelét:

»A sombori bizományi gépek átvétele alkalmával konstátáltuk, hogy a bizományi raktárról 2 darab MMS 5 sz. borona, 1 drb. 19. sz. borona és 1 darab RR. morzsoló hiányzik, melyeknek értékével Din. 3906-al számlájukat megterheljük. Tisztelettel Aus i drugovi k. d.«

Tehát a szóban lévő gép nem hiányzott, mert nem volt bizományi gép és mert Hofherr-Schranz saját könyveit szerint sem volt a bizományi gépek közé felvéve.

5. Kötelességem ezek után megállapítani, hogy Hofherr-Schranz a felmondó levelemben foglalt sértések halmazát szó nélkül zsebreavágva, hónapokon át hallgatott tárgyalásaink meghiusulása után. Azért, mert azt hitte, hogy üzletileg nem fogok tudni boldogulni. Csak később, mikor azt látta, hogy egy nálánál összehasonlíthatatlanul nagyobb és előkelőbb cégnek, Európa legrégibb és legnagyobb gépgyáranak, a manheimi Lanz gyárnak jugoszláviai vezérképviselőjét kaptam meg és nevezetesen mikor egy esomó általam megkötött üzlet után ezen konkurrenciá komoly nyomását kezdte érezni, csak akkor határozta el magát további lépésekre. A becsületem nem volt fontos, de üzleti érdekből nem riadt vissza a legminősíthetlenebb eljárástól sem. Rá vall.

6. Egyet mindenesetre okosan tett Hofherr-Schranz, hogy bejelentette, miszerint tartózkodni fog a további nyilatkozatoktól. Ezt nem is csodálom, mert minden vád, melyet ellenem felhozna, válótlanság, melyet a jelen példa szerint eredeti okmányok leközlésével cáfolnék meg.

Egyet tartozom még kijelenteni: eddigi nobilis viselkedésem folytán Hofherr-Schranz azt hitte, hogy velem is úgy fog tudni elbánni, mint azt a multban köz-tudomás szerint sok képviselőjével megtette. Kvalitív-kálthatatlan, tudatosan rosszindulatú eljárása folytán azonban feloldva érzem magam vele szemben minden regard alól és ezért sorozatos közleményekkel és eredeti okiratok további leközlésével a nyilvánosság előtt a maga valódi mivoltában fogom bemutatni ezt a céget, mely valamikor tényleg előkelő volt.

Ettől különállón folyamatba teszem ellene a törvényes megtorló lépéseket.

Sombor, 1929. febr. 18.

Bachrach László.

Beer Ica

értesíti a n. é. hölgyközönséget, hogy varrószalonját Cara Dušana 6. sz. alá (Vass Ádám-mal szemben) áthelyezte, közös helyiségbe Baschné Révész Anna plisszirozó és damburrozó üzemével.

A Szuboticaí Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesülete február hó 15-ikén osztotta ki szegény és beteg tagjai között özvegy Hartmann Rataelné urnó adományát, 3 zsák lisztet, 30 kg. szalonnát és 14 q tüzfűt. Az egyesület pártfogoltjai nevében ezúton is hálásan köszöni Védnöknőjének nemestelkü adományát.

Folyó hó 17-ikén d. e. 10 órakor a fenti egyesület helyiségében az Iparos és Polgári Dalárda 1800 dinárt osztott szét az elaggett iparosok és azok családjainak felsegítésére. Ezen összeg a Dalárda által rendezett hangversenyek jövedelméből fordítottat ezen célra.

A nyomor enyhítésére irányult akció folytatásaként pedig f. hó 21-ikén csütörtökön, d. e. 10 órakor a Szuboticaí Önálló Iparosok és Polgárok Jótékony Betegsegélyző Egyesületében (VI. Ciril és Metod tér 1/d sz. a nagy templommal szembeni kis ucca) 120 darab 3 kg-os kenyeret fog a jelentkező szegények között kiosztani az egyesület igazgatósága, aki ezúton is köszöni ezen akcióra küldött adományokat.

1386

Objava

Uprava Državnih Monopola na osnovu odluke Upravnog Odbora Samostalne Monopolske Uprave donete pod M. Br. 1917 od 24. januara o. g. koju je odobrio i Gospodin Ministar Finansija pod br. 24. od 28. januara o. g. izdavaće industrijskim preduzećima dozvole za kupovinu destilata nafte, katrana, kamenog ulja i paraftinskog škrljica — čija je specifična težina na 15° C do 0,795 — na koji se neće naplaćivati monopolska taksa, ako se upotrebljuju za industrijske svrhe za rastvaranje, s tim, da se ovi destilati prethodno denaturišu sa 5% smole ili terpentina i da se troše pod kontrolom organa Finansijskih Kontrola, koji će izveštavati Odeljenje Prodaje.

Pravo na prodaju ovog destilata imaju samo domaće rafinerije nafte.

Denaturisanje se ima vršiti od strane organa Finansijske Kontrole kod rafinerija, s tim, da se od svake denaturisane količine teškog benzina (Spirit white) izuzme ugled, zapečati i na isti naznači; kolika je količina denaturisane, koga dana i na osnovu koga odobrenja Uprave Državnih Monopola. Ove će ugledne organ Finansijske Kontrole pri rafineriji držati kod sebe do dolaska hemičara iz Uprave Državnih Monopola, koji će ih po izvršenom pregledu i pošto nadje da je postupljeno u svemu pravilno uništavati, u protivnom izveštavati Upravu radi preduzimanja potrebne zakonske mere.

Denaturisanje i prodaja petroleuma čija je specifikacijamčarenjem i progorniti po zakonu.

Troškovi denaturisanja padaju na teret prodavca i kupca.

Preduzeća, koja žele nabaviti ovaj destilat, imaju se za svaku količinu, koja se ima odjedanput denaturisati i povući iz rafinerije, obratiti Upravi Državnih Monopola — Odeljenje Prodaje, s molbom taksiranom sa 25.— din. u takšenim markama uz koju će priložiti: 1. uverenje o plaćenju porezi za tekuće tromesečje; i 2. uverenje nadležne Industrijske Komore, da je preduzeće protokolisano i da je označena količina destilata u molbi zaista potrebna dotičnom preduzeću. Iz kancelarije Uprave Državnih Monopola M. Pr. Br. 3985.

Magas mellékereset

Keresünk intelligens, agilis képviselőket (urakat és hölgyeket) Jugoszlávia minden nagyobb városában és községében tudományos és szép-irodalmi könyvek részlete való eladására minden nyelven. Magas jutalék! Urak és hölgyek, akik ügyvédeknek, orvosoknak és az intelligens közönségnek nagy ismeretséggel bírnak, küldjék »P-1396« jelűre ajánlataikat az Inierreklam d. d. Zagreb, Marovska 28 címre.

Kiadó raktárhelyiségek

Vel.-Bečkerekben, a város legforgalmasabb helyén, a Zitni trgon (Gabona-tér)

Folyó évi március hó 1-re kiadó több mezőgazdasági gép- vagy traktor- stb. lerakat céljaira kiválóan alkalmas tágas raktárhelyiség. — Cim a kiadóban

Kézműarszakmabeli, esetleg férfi konfekciós

ügyes segédet

horvát, német, magyar nyelvismerttel keresek március 1-i belépésre. — Ajánlatok bizonyítványmá-solatokkal és fényképpel

VILIM VOGEL, OSIJEK címre küldendők. — Állandó állás

LÁTOGASSA MEG

AZ 1929-IKI

LEIPZIGI TAVASZI
VÁSÁRT

EZ KIFIZETŐDIK ÖNNEK

Kezdődik március 3-án

Mintavásár: március 3-tól 9-ig

Nagy technikai és építészeti vásár:
március 3-tól 13-ig

Textil vásár: március 3-tól 7-ig

Cipő- és bőrvásár: március 3-tól 6-ig

Mindenemű felvilágosítással postafordultával szolgálnak:

KOVÁCS D.

Moser és Wertheim cégnél Novisád, Miletićeva ul. 36.

Zvanični biro Lajpcičkoj Sajma za Balkan, Beograd
Knez Mihajlova ul. 33.

LEIPZIGER MESSEAMT LEIPZIG

149

Szerb, német levelezésben
és irodai teendőkben perfekt

tisztviselőt keres

iparvállalat. Eddigi működés
és fizetési igény megjelölésé-
vel ajánlatot „Törekvő 1929”
jelige alatt a Rádió Reklám

Jugoszlávia, Szubotica, Pašićeva 7 továbbit

Klienseink
óhajáraminden szerdán közlünk
köszönőlevelet a FIGOL-ról

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Leghálásabb köszönetet mondok az
Ön FIGOL gyógyszeréért, amely en-
gem betegségeből teljesen kigyógyított.
Epen ezért még 10 üveggel rendelék be-
löle feleségem és gyermekeim részére, a
kiknél a FIGOL szintén kiváló ered-
ményt ért el. Mélyen tisztelt doktor ur,
fogadja mégegyszer legmélyebb hálá-
mat, amiért ezzel a szerrel engem és csá-
ládom teljesen kigyógyított. Sok sze-
rencsét kívánok Önnek.Lipovo, z. p. Kolašin, 1927. október 16
Blazo Bazović,
földműves.A fent felsorolt betegségeken kívül a FIGOL biz-
tos gyógyszer még az emésztőszervek bármilyen
megbetegedésénél, gyomor-, bél-, vese- és máj-
bajoknál, fejfájásnál, álmatlanságnál és arany-
érről.

A FIGOL-t gyártja és postán utánvétellel küldi.

Dr. Semelić gyógyszerész, Dubrovnik 2

Ára: 3 üveg 105 dinár, 6 üveg 245 dinár, próbáltéve 40 dinár

Társat keresek

jól bevezetett iparvállalathoz.
Szükséges tőke 300.000 dinár.
Az összeg 25%-os kamatozásá-
ért anyagi garanciát vállalok.
Magyar nyelvű leveleket Živko
Jelčić-Gazdić, Beograd. Poen-
kareova 20 címre kérek. — ☒

A VAJDASÁGIÁK

KEDVELT TALÁLKOZÓHELYE
BUDAPESTEN

A

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII, Baross-tér 23

a Keleti pályaudvarnál

Teljesen újonnan berende-
zett kényelmes családi házKözponti fűtés, hideg-meleg víz,
telefonos, rádiós szobák

Mérsékelt polgári árak

Vajdaságiaknak 20% engedmény

Nőtlen

gyógyszerészségédel

gyógyszertárak
és drogériák látogatására
felvesz

Gyógynövény R. T.

Vel. Beckerek

1706

BÁRÓ A KATEDRÁN

NOVOSZEL ANDOR
POSTHUMUS REGÉNYE

31

És Ella olyan anyás gondoskodással szót a ba-
kon ülő Jenőnek: Jenő rögtön hajtsa fel a gallériját.
Magát ott elől nagyon éri a szél, fel is van hevülve,
még valami baja lehet.Jenő nagyon boldogan engedelmeskedett. Ugy sze-
rette volna megcsókolni annak az aranyos lelkű kis-
lánynak a kezét, ezért a gondoskodó szaváért.Ella szavai után, talán mert annak melegsége meg-
értette vele bátyja és Ella boldogságát, Vera nem tu-
dott többé magán uralkodni. Nagyon-nagyon keser-
vesen sirt. S bár igyekezett erősnek lenni, zokogását
nem bírta visszafojtani. Ella szinte rémülten ölelte ma-
gához. A zokogó lány lassan-lassan magához tért. S a
csodálkozástól szinte megmerevedett Kerekésnek Vera
annyit mondott, nagyon ki van fáradva s azért sirt.
László is megdöbbszent egy percre, de azt hitte, Vera és
Kaiserfeld között valami kis félreértés merülhetett fel
s a fáradt leány nem tud uralkodni magán.Vera takarója lecsuszott a lábáról. László enge-
delmet kérve bebugyolyálta Vera lábait. S amikor az a
komoly ember lehajolva gondosan takargatta, alig tu-
dott magán uralkodni, hogy a nyakát át ne ölelje.Kerekésék a kastély előtt kiszálltak, Lászlót és hu-
gát pedig vitte tovább a szán az iskola felé. A testvé-
rek egész uton hallgattak. Ella szinte mámorosan gon-
dolt vissza az éjszakára, László pedig végtelen meg-
szégyenüléssel.Amikor otthon voltak, László először meg akarta
mondani Ellának, hogy főbbé a kastélyba nem mehet,
de ahogy a hidegtől rózsásra esőkölt kedvesen mosoly-
gó hugát látta, hát hallgatott.Elég lesz, ha holnap megmondom, gondolta ma-
gában.Amilyen boldogan és mámorosan feküdt le a sze-
gény tanító lakásában Ella, olyan boldogtalan, kétség-
beesett lélekkel az uraság elkényeztetett leánya.Amikor hazaértek, hogy Kerekésné nyugalmát ne
zavarják, mindenki a szobájába ment. Jenő bár egész
éjjel egy korty bort sem ivott, még most is mámoros-
nak érezte magát. Folytonosan az egyik keringő csen-gett a fülebe. Vetkőzés közben egész öntudatlanul du-
dolta s gondolata vitte-vitte száguldván.Vera pedig újra meg újra átszenvedte azt a jele-
netet s valósággal kinozta vele maga magát. Régen
világos reggel volt már, amikor álomba sirta magát.A család tagjai csak délben találkoztak az ebéd-
nél. Jenő feltűnően jó hangulatban volt. Vera szótlanul,
láthatóan fáradtan ült le s bár erőltette, nem tudott en-
ni. Édes anyja, noha Vera igyekezett anyja tekintetét
kerülni, érezte, lányának valami baja van. Látta vagy
talán az anyai szív megérezte, hogy nem testi, de lelki
fájdalom miatt szenved a lánya. Ebéd közben lehetőleg
kerülte is a mulatság felemlítését s alig várta az étke-
zés végét.Ebéd után Vera vissza akart menni a szobájába,
de anyja kérte, hogy a kerekés székét tolja az ő szo-
bájába, miután ott akarja tölteni a délutánt. Szótlanul
engedelmeskedett s mikor anyja szobájából ki akart
menni, Kerekésné mintha nem vette volna észre Vera
mozdulatát, egész természetes hangszollyal mondta:
Még nem is mesélte el, hogy mulattatok.Vera pár pillanatig hallgatott s azután igyekezve
egész higgadtan látszani, mesélni kezdte a hangver-
senyt. Amikor László sikeréről beszélt, elkezdett aka-
dozni, eszébe jutott az est minden szenvedése, majd
nem bírva többé magával, édesanyja kezére hajtva fej-
jét, keservesen sírni kezdett és szinte elfulva, végtelen
panaszos fájdalommal mondta: anyám nagyon-nagyon
boldogtalan vagyok.Az anyai szív kimeríthetetlen kinése a zokogó leány
könnyét, habár nem tudta még, miről van szó, fel tud-
ta száritani.S mikor Vera elmesélte László durva megsérté-
sét a finom lelkű asszony együtt tudott érezni leányá-
val, amikor Vera mesélt, Kerekésné tisztába lett vele:
lánya szereti a tanyai tanítót s a durva sértés nyomán
abbeli félelem teszi boldogtalaná, hogy a büszke ember
ezután kerülni fogja.És csodálatos, a gazdag Kerekésnének egy percre
sem jutott eszébe, hogy akit leánya szeret, mert hiszen
látja, tudja hogy szereti, csak egy tanyai tanító. Látni
lánya szenvedését, vigasztalva, becézve simogatta.
Meglátod minden jóra fordul majd. Az nem lehet, hogy
ne szeressen, hiszen téged csak szeretni lehet. Gazdag
vagy.

(Polyt. köv.)

LÁDÁK - DOBOZOK

ING. SPITZER

FAIPAR

Ismét újból van. — Készít

minden fajta tárgyakkal.

GYALULÁS és egyéb

BÉRMUNKA

30 óránként 50— dinár

Kékkő 99%

Montecatini
Saxoma, Zor aEngros — Detail
Mano Sugar

Telefon 47

Ne menjen külföldre

+ lábajával +

mert külföldön is

Klein Jenő

ortopéd - orvos

szubotica, barátság temploma során

ahol OLCSÓBBAN kap mérték

után cipő, mint a gyári cipő.

Javítások legolcsóbban és leg-
gyorsabban készítenek. 270

Somborban

a Bácsméggyei Napló
részére

hirdetéseket

Dr. Szántó Miklós

Aptini ut. 48. vész fel.

Telefonszám 341.

Olcso árak! Olcso árak!
Fűzők, orvosi rendelésre haskőlők a legmodernebb kivitelben
GUTAI-nénál
 VII., Ostojčeva ulica 32.

LEGHÜTÉS - JÉGGYÁRTÁS

minden szakértelmem és vegyszer nélkül
 BROWN-BOVERI szab. **A-S** HÜTŐ-AUTOMATÁVAL

Egyszerű! Nincs kezelési Veszélytelen! Nincs utántöltés!

ÜZEMBEN MEGTEKINTHETŐK:
 Korhac Gyula, hentesüzem, Subotica
 Nagy Sándor, jéggyár Bačka-Topola
 Czindel Lajos, jéggyár Bajmok
 Gerber Sándor, Sombor Kórház Osijek
 Bretráger Jakab, hentes Prigr. Sv. Ivan
 Dornstädter Jakab, cukrász Novi-Sad
 A hűtőautomata mellett elsőrangú ammoniak-kompresszorokkal szolgálhatunk!
GELLÉRT IGNÁC ÉS TÁRSA R. T.
 BUDAPEST, VI., Podmaniczky-u. 41 — Telefon: Aut. 212-91
 WIEN — BRÜNN

KINTORNA

— Nem is csókoloz meg Miska?
 — Nem. Reggel nyolc óra óta dolgoztam érted és most pihenni akarok.

Az apa mondja a házasságközvetítőnek:
 — Férjet keresek a lányom részére. Gazdagnak nem kell lennie, mert az én lányom elég gazdag, szépnek se kell lennie, mert az én lányom elég szép, műveltnék sem kell, hogy legyen, mert az én lányom éppen elég művelt — de tisztességes legyen!

— Tíz éve állok az ön szolgálatában, főnök ur, de mondhatom, abból a fizetésből, amit kapok, nem nagyon ugrálhatok.
 — Na és? Bakkeskének szerződöttem én magát, vagy könyvelőnek?

A jogi egyetemen szigorlatozik egy jelölt.
 — Mi az örökbérlet? — kérdi a professzor.
 A jelölt hallgat.
 — Mi az örökhaszonbérlet? — tesz új kérdést a professzor.
 A jelölt ezt sem tudja.
 — Ha a harmadik kérdésemre nem felel, elbuktatom. Mi a különbség a kettő között?

Brumzala kétségbeesve panaszkodik:
 — Az éjjel betörők jártak az irodámban. Tönkre vagyok téve.
 — Elvittek valamit?
 — Semmit. De azt mondtam a feleségemnek, hogy hajnalig dolgoztam az irodámban.

A kórházba beszállítanak egy vérző fejű embert. A homlokán van egy jókora seb. Kimossák, bekötik, aztán megkérdezik a személyi adatait.
 — Nős? — kérdezi többek között az orvos.
 — Nem kérem, csak elestem a lépcsőn és megütöttem a fejem a karfába.

A nagyságos asszony családi képeket mutogat a vendégnek. Megmutatja magát, mint menyasszonyt, mint bakfiszt s végül mutat egy képet, amelyen mint karonülő gyerek az anyjával van lefotografálva.
 — Nézze kedves Kovács — mondja öngyűlölettel — milyen kedves dundus voltam harminc évvel ezelőtt.
 Kovács ur nagy figyelemmel nézi a képet és így szól:
 — Nagyon helyes. És mondja kérem, ki az a kisgyerek a karján?

A bankban egy ur megkérdi a pénztárost:
 — Mondja, pénztáros ur, ha itt elhelyezem a pénzem és hirtelen szükségem van rá, kiadják rögtön?
 — Hogyan, kérem. Amit ma elhelyez, azt holnap kiadjuk, ha tizenöt nappal előbb értesít bennünket.

Egy ur elmegy a koldus mellett, akinek a vállán egy tábla lóg ezzel a felirattal »Vak«. Odadob két dinárt, amely a koldus kalapja mellé esik. A »vak« koldus a pénz után nyúl és beleteszi a kalapjába. Az ur csodálkozva kérdi tőle:
 — Hogyan lát maga, ha vak?
 — Bocsanat — feleli a koldus — de én csak helyettesítem itt egy vak kollégámat.
 — És az hol van?
 — Ép most ment a moziba, hogy megnézzék az új műsort.

Férj: Kár a gyereket arra tanítanod, hogy a látogatóknak azt mondja, hogy elutaztál. Hiszen ez hazugság.
 Felesége: Hát akkor adj pénzt, hogy csakugyan elutazhassam

Révai Adolf, Subotica
 Sokolska 2 — Telefon 551
 Ajánl elsőrendű meszet, beočini portland cementet, száraz, pormentes bükkszenet, kovácszenet és prima tűzifát. Gyors és pontos kiszolgálás!

Somogy megye I. grégibb ingatlan adás-vételi irodája
Polgár G.
 Kaposvár, Berzsenyi ucca 8
 Földbirtokok 1 holdtól 1000 holdig, parcellázva is kisebb nagyságban, tanyabirtokok gazdasági épületekkel tetszés szerinti nagyságban. Háza, malmok, vendéglők, üzletek, mindennemű ingatlan eladás! **Előlegként semmit se kell fizetni!**

ELŐNYOMDÁT
 legmodernebb stílus rajzokkal és kellekkel legolcsóbban szállít
LEOPOLD SÁMUEL, SENTA
 moderna előnyomdaberendezési gyára
Relief-festéshez való festékek, porok és kellekek kaphatók

Uj regény! Uj regény!
Quasimodo
Ivánov meg a szeretője
Fenyves Ferenc előszavával,
 mely BRAUN HENRIK halálának tizedik évfordulójára jelent meg
Ara 40 dinár
 Megrendelhető a Bács megyei Napló könyvosztályánál

»DAMA«
 FEHERNEMŰ-SZALON
TOLSTOJEVA (ODOR-U.) 21
 Ajánl
 valódi lyoni selyemből készült hálógíngeket, combinéket, ingbugyikat, **ajándéknak** alkalmas pijamákat, linon zsebkenőket, terítőket

Nélkülözhetetlen
 bírák-, ügyvédek- és jogászoknak!
Dr. Stevan Miklian
 hadbíró-főhadnagy
Vazduhoplovno pravo
 (A légi közlekedési jog)
 című könyvet. A könyv írója a légi közlekedésről szóló törvényjavaslat megszerkesztésében mint előadó vett részt s ez a tény is demonstrálja, hogy a könyv szakszerűen van megírva.
 A 230 oldalas könyv a belföldi és nemzetközi légi közlekedési jogot tárgyalja és részletesen foglalkozik többek között az alábbi kérdésekkel:
 A repülőterek és légikikötők és a kisértési jog-tilalmak a légi közlekedésben; tiltott területek; anyagi felelősség; léghajózási vétségek és kihágások stb.
 A könyvet 50 dinár előzetes beküldése mellett portómentesen szállítja
a Bács megyei Napló könyvosztálya

Legjobb minőségű
 Őltetésre jól választott megbízható kitűnő bor- és csomag-
szőlőoltványok
 kitartó amerikai alanyokon oltva, igen erős gyökérzettel, mérsékelt árban kaphatók.
 Kérjen árjegyzéket.
Györgyevics Misa
 szőlőoltványtelep-tulajdonos
 Novisad, Klszácsi ulica 10

BÁCSMEGYEI NAPLÓ
 külföldön a következő városokban kapható:
Ausztria: Bécs valamennyi nagyobb újságárúsi helyen.
Fran iaország: Páris, Nizza, Marseille, a Librairie cég újságárúsióinál.
Magyarország: Budapesten a körüli újságárúsióhelyeken, a pályaudvarokon, Baja, Halas, Kiskőrös, Szeged, az allomási újságárúsióinál.
Románia: Temesvár, Arad, Lugos, Jimbóia.
Görögország: Szaloniki, A. Chim-ei cég

Olcson
kartellen kívül
 szerezze be szükségletét **Lederer Dezső** cégnél **Somborban**
Mal árak:
 16% superfosfat 50 kg. zsákokban 102.—
 18% " 50 " " 116.—
 15% méznitrogen vashordókban 255.—
 100 kg.-ként a vevő vasuti allomására szállítva legalább fél vagon rendelésnél.
 Benzin garantált könnyű minőségű 9'80
 Petroleum garantált legjobb minőségű 6'80
 Lucerna heremag . . . . . 21.—
 Kális, méz, őpor, chilasalétrom napi áron

LIFKA-MOZI

2 újdonság! Hétfőtől szerdáig 2 attrakció!

Ramon Novarro

mint modern titán és nőhódító a Tiltott gyönyörök főszerepében. Ezenkívül

Börtönből börtönbe

Stan Laurel komikus bemutatkozása

Csütörtöktől ünnepélyes bemutatója a

KOZAKOK

című Tolstoj regénynek balalajka kísérettel

Kezdenek jöni a díjak... a Minerva-nyomdától

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbottól és ólmazól... Kérdezőkérdezőknek válaszok megküldésére.

Megbízás folytán

Eladom a kivetető ingatlanokat:

A szombori határban, a várostól kb. 3-4 km-re, műút mellett 78 holdas és egy 40 holdas prima földbirtok, kitűnő karban levő gazdasági épületekkel...

Közvetlenül a város alatt 20 hold prima szántó, urilakkal a városban és megfelelő gazdasági épületekkel.

40 hold prima szántó műút mellett, a várostól 4 km-re, épületek nélkül.

Szombor város közelében cca 125 hold prima szántóföldből álló, ideális fekvésű mintagazdaság, kitűnő karban levő gazdasági épületekkel...

Bácski Bresztovac határában 127 holdas ingatlan, melyből 40 hold prima szántó, a többi feltérhető kaszáló, kedvező fizetési feltételek mellett, esetleg öt évi lefizetésre.

Dr. Veselovski József ügyvéd Szombor

VÁROSI MOZI

Hétfő-szerda

Kettős műsor! Kettős műsor!

Csendes ucca

Főszereplők:

Marion Dawes, Conrad Nagel

Tim és Tom

Hogy juthatnak legkönnyebben gyerekekhez? Fienéltikus viziték. Mi de ki ne veve nekik!

Vásárosok részére alkalmas napernyők, 2-3 m. terjedelmű eladók, Crnjakovici bódé, a vasútállomással szemben. 1518

Takarmány-cukorréppamag, helybéli uradalom területe 11 dinárért kg-ként. Kap. ható Schwartz Antal cégnél Nova Kanjizán. 1514

Keresünk egy kettős daratsütőt, két kettős hengerezéket, egy négytűt és egy nyolcsütőt, három kettős felvonót, egy lisztkeverőt. Árjajlatok leírással Gözfürészt Novi-becei címre küldendők. 1475

Mozit teljes berendezéssel Ernemann vetítógéppel és komplett dinamó felszereléssel a ház felújítása miatt eladó. Érdeklődni lehet Restoracija Saranovic Sremski Karlovci. 1392

Ház 3 szoba, konyha, speiz, pince, istálló, göré, egy kupa telekkel, villanyvilágítással, fűtővel eladó. Grzdalkodónak nagyon alkalmas. Közvetítőket díjazok. Beogradski put 91.

Kertészt keresek, kinek nagyobb falkoláiban többévi gyakorlata van és erről bizonyítványokkal rendelkezik. Ajánlatokat bizonyítvány másolatokkal és a fizetési igények megjelölésével 'Kertészeti' jelleg alatt a kiadóhivatal továbbíthat. 1708

Megvételre keresek 3-4 éves 48-54 collos MAV vagy Hofherr cseplőszekrényt. Birkás István földbirtokos, Subotica, VII., Zrinjski trg 18. 1382

Eladók szabadonlevő siksziták, Reforma daratsütő, tarár, hámozógép, triór, kefégep, hengerezékek, szif-tárcsák, tengelyek, csap-ágyak, köjartok, felvonók és egyéb malomcikkek. Kelemen malomgép-műhely Ada (Bačka). 1510

Üzletet vennék, biztos egzisztenciát nyújtó, bármely városban vagy körzetben. Bayer Edmund, Mošorin (Bačka). 1520

Kiseb-nagyobb kirakat állványok megvételre keresetnek. Hermann és Sonnenberg, Aleksandrova u. 15. 1525

Egy láné föld Sebešić első kitérőnél eladó, esetleg házért eleserlendő. VI., Travnička ul. 7. 1489

Fűszerüzlet Beogradban a piactéren átadó 60.000 dinárért. Felvilágosítást ad 3 dinár válaszbélyeg ellenében Imre Pece, Beograd, Dušanova 104. 1515

Sarokház lakásokkal, ki-sebb házak telekkel a postaközlelésben, villa Paličson 2 láné földdel eladó. Földes ruházlet. 1152

KÜLÖNFÉLE

Gőzfűrészt két keresztirészesrel, Szlavónia egyik nagyobb városában, az Száva mellett, erdő közelében, lakóépületekkel, a talajban ásványvízforrással bérbéadó, eladó vagy pedig társas viszonyban kiadó. Megkereséssek M. H. Osijek 1., postai-tanksi protinac 92. címre intézendők. 1534

Központban nagy udvarral minden célra megfelelő nagy melléképületekkel, két szoba, konyha, előszoba kiadó. Cím a kiadóban. 1547

Lakást keresek, május elsejére, a város központjában szép 3 szoba, melléképületekkel. Kérem jelenteni. Telefon 3-17. 1549

Patkányokat irt a Ratol, mezei egereket az Arvicia konyhai rovarokat a Gamadin, poloskát a Ste-nol, bolhát a Paleksin. Mindenütt kaphatók! Biokemija Zagreb, Hatzova 25, telefon 59-69. 129

Üzlethelyiségek szonálna kiadók, érdeklődni Steiner Kálmánnál Manojlovičova 3. 1561

Ha állatait, szárnyasait véstől és betegségektől meg akarja óvni, adjon nekik 2-szer hetenként Nutrit. Kapható szaküzletekben. Postai szétküldés Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 875

Olcso kozst és lakás kapható fiatalemberek részére (iparos és kereskedő) özv. Grünénál, Stipe Grčića u. 15. 104

2 uccai és egy udvari szoba konyhával, kamrával, fűskamrával pincével és padlással március 15-re kiadó. Érdeklődni Hotel Terézia. 1490

Apróhirdetések Szuboticián az Aleksandrova utcán a Pressburger-féle üzletben, a Manojlovičova utcán a Radió-Reklam irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova u. 15. Földes Sanu ruházletben, Gyümölcsiac, Novi-szadon, Szomborban, Szentán, Veliki Bečkerekben ottani fiókiadóhivatalainkban is eredeti áron feladhatók. 1498

Fagyott kezeket és lábakat biztosan gyógyít a Grossinger-féle Fagykenőcs. Egy légey ára 15 dinár. Postai szétküldés. Főlerakat: Grossinger gyógyszerár Novi-sad, Trg Oslobođenja. 1498

FOGLALKOZÁS

Borbélysegédet, jó munkát szonálna vagy március 1-i belépésre keresek. Ficser János fodrász, Stara Kanjiza. 1530

Suche per sofort verlässliche, erfahrene Kinderfräulein mit Jahreszeugnissen, deutsch-serbisch, zu 20 monatigen und 9 jährigem Knaben. Häusliche Mithilfe erwünscht. Arnold Kemény, Velikakikinda. 1540

Kifutófiút 14-15 éves azonnaira keres Dimitrijević fűszeres, Paje Kujundžićeva ul. 126. 1546

Fiatallány kancióval bizalmi állást keres, esetleg pénztárnál. Cím a kiadóban. 1528

Árvalányt, magyart, keresünk minden házi munkára szakácsnő és mosónő mellé. Kellő műveltséggel bíró családtagnak tekintjük. Jó bánásmód, fizetés. Kimerítő ajánlat fényképpel, Zagreb, postafiók 67 küldendő. 1533

Szakképzett fogtechnikust keresek, aki arany- és operatív munkákat ügyesen és önállóan végez. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal és fizetési igények megjelölésével 'Ügyes' jellegű a kiadóhivatalba küldendők. 1548

Borbélysegédet keres azonnálna, Reberić Antal, Apatin. 1363

Helyi képviselőket, komoly szorgalmas erőket keres Zagreb, Szubotica és Novi-szad székhellyel az ország egyetlen papirkonfekciógyára. Cím a kiadóban. 1502

Borbélysegéd azonnal beléphet. Fradl Ádám Apatin, Fő ucca. 1506

Suche eine diplomierte Kindergärtnerin, perfekt deutsch sprechend, zu meinem fünf jährigen Sohne. Offerte sind an dr. Jenő Hadzsi, Bačka Topola, zu richten. 1491

Urasági inasnak, házi-szolgáának ajánlkozók műveltebb fiatalember. Vidékre is megy. Cím a kiadóban. 1500

Keresek azonnali belépésre bengerovátokó munkást, aki önállóan tud dolgozni. Kelemen gépműhely, Ada. 1549

Jobb mindenes, ki jól főz, 2 tagu családhoz felvétetik. Cím a kiadóban. 1521

Borbélysegédet, aki női munkát is végez, keresek azonnali belépésre Barić Ádám borbély, Branjin Vrh. 1516

VÉTEL-ELADÁS

Üzletberendezésből visszamaradt kirakat üvegeket megvételre keres Hermann és Sonnenberg, Kralja Aleksandra u. 15. 1533

Eladó lakóház 3 lakással, 3 kupa telekkel, melyen megnyílik a Pasics sugárút. Óvári Jugovičeva (Erdő) 14. 1551

Burgonya, étkezési és takarmányelőkra, elősön kapható Trgovacko Prometno D. D. za Vojvodinu cégnél, Subotica. Telefon 105. 1544

Villa Faličson a legszebb helyen 4 szobás lakással, melléképületekkel, 2 és 131 kupa szőlővel eladó. Érdeklődni Oszvár József. 1535

Biztos egzisztenciát nyújtó fűszerüzlet lakással eladó. Cím a kiadóban. 1545

Vasestergapad 3750 mm. csucsavóval, hozzávaló összes fogaskerekekkel 85 kg amerikai, 1 siktárcsa, Lineta köszörülőkészülék 550 mm csucsavóval 20.000 dinárért eladó. Bá-lizs József, Sztanisic. 1543

'Moseri Mag' vezérképviselőt átvettük. Csak jó vetőmag adhat jó termést! Kérjen árjegyzéket. Bed-nárz kertészlet, Sztara Kanjiza. 962

Gyümölcsfák, díszfák, cser-jék, rózsafák kitűnő fajokban kaphatók Budmárz kertészletben, Sztara Kanjiza. 963

Vessék ezüstkoronát 3.60 dinárért, forintost 9.40 dinárért, régi, törött aranyat. Josip Kallnecker, Osijek 1. Zrinjska 22. 766

Férfi és női harisnyák, gyermekcipők, sálak, csipkék, gyöngyök, csatlok, kézimunkák, pamutok legolcsóbb beszerzési forrása Budanovics Terézia rövid-áru és kézimunka üzlete, Labor-palota. 938

Keresek megvételre vasestergapadot és kisebb fűrógépét. Ajánlatok részletes leírással és árjegyzéssel Aleksander Hajdu, Ruma, Sv. Mihajla 62 címre ké-rek. 1517

Jólbevezetett iparvállalat Zagrebban eladó. Jövedelem a tulajdonos közreműködésével 40%-on felül. Az átvételhez és az üzem folytatásához 150.000 dinár tőke szükséges. Ajánlatok 'K-1086' jellegre az interreklam d. d. Zagreb, Marovska 28 címre küldendők. 1468

Rollót keresek megvételre. Kádár fűszeres, Szubotica. 1505

Nem kerül pénzébe

ha meg e... rőtst... sz... ké... me... m... ly... re... szem... lyre... at... it... a... ó... K... l... n... a... kalmas... sz... l... d... l... b... n... ,... ven... l... g... és... but... oroz... t... sz... ob... i... k... ba... ,... nyaral... b... n... nélkü... l... sz... het... el... n... !

Meg en elhet... t... b... l... és... va... b... l... Csáká... y... és... Kovács... k... p... itos... t... z... e... t... e... b... a... sz... r... b... e... n... t... ö... m... t... ö... r... n... !

Pressburger DIVATÖRTÉNY KÜLÖNLEGESSEGEI. Olcso árak, Divatos, Tartós, Elegáns, Izléses. Allandó nagy raktár a legmodernebb saját készítésű cipőkből. Külön mértékosztály.

Subotica, Aleksandrova u. 5. - Bárány-szálló mellett

Kozmetikai szalon. Tulajdonos: Dr. VÉCSEI JENONÉ. Különleges arc- és bőrápolás, az összes arc- és szépséghibák gyógyítása villany és kezeletéssel, paraffin terapia. Subotica, Ciril i Metod trg 5. Tel. 539